

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

Allard Pierson Museum

Jaarverslag 2016

Inhoudsopgave

Jaaroverzicht Allard Pierson Museum in 12 links 4

Missie 17

Inleiding 18

Lijst van samenwerkingspartners in 2016 van het Allard Pierson Museum
(instellingen en particulieren) 20

Fondsen en sponsors 24

Vrienden APM 25

Onderwijs en onderzoek 26

Inleiding 26

Lopende onderzoeksprojecten 27

Onderwijsactiviteiten 34

Deelname aan wetenschappelijke meetings/congressen/symposia 35

Publicaties 38

Lezingen en rondleidingen 41

Wetenschappelijke nevenfuncties medewerkers 43

Overige nevenfuncties 44

Externe en collegiale contacten 45

Onderzoeksoutput 48

Publiekspresentaties 49

Inleiding 49

Bezoekersaantallen 49

Rondleidingen 50

Tentoonstellingen 50

Gangpresentaties 57

Publiciteit & online aanwezigheid 58

Collecties 63

De collectiepresentatie 63

Aanwinsten 63

Beheer en behoud 64

Collectiemanagement 65

Depotbeheer 65

Klimaat en licht 65

Veiligheidszorg 66

Bruikleen- en collectieverkeer 66

Conservering en restauratie 67

Ontsluiting 67

Personeel en bedrijfsvoering	68
Personeel (vast en tijdelijk) in 2016	68
Bedrijfsvoering	70
Vernieuwing Allard Pierson Museum	72
Publiek & collectie	72
Uitvoering fase 2	73
Sponsoring en fondsenwerving	73
Senaat van het Allard Pierson Museum	73
Jaarverslag Vereniging van Vrienden 2016	74
Stichting Steunfonds Allard Pierson Museum	77
Colofon	79

Jaaroverzicht

Allard Pierson Museum

in 12 links

Januari | Opening *DWDD PoP-Up Museum 2*

www.allardpiersonmuseum.nl/gedeelde-content/evenementen/tentoonstellingen/2016/01/dwdd-pop-up-museum-2016.html

Februari | **Steun van de BankGiro Loterij voor de inrichting- en verbouwingsplannen**

www.allardpiersonmuseum.nl/gedeelde-content/nieuws/nieuwsberichten/2016/02/steun-bankgiro-loterij.html

Maart | Driedaags international symposium *The Politics of Dress and Identity in Eastern Mediterranean Societies, Past and Present*

<https://clue.vu.nl/en/news-agenda/agenda/2016/jan-mrt/160309-symposium-the-politics-of-dress-and-identity-in-eastern-mediterranean-societies-past-and-pres.aspx>

THE POLITICS OF DRESS AND IDENTITY IN EASTERN MEDITERRANEAN SOCIETIES, PAST AND PRESENT

The NWO project Fitting In/Standing Out (FISO) together with the University of Salento and the Allard Pierson Museum is proud to present the international symposium *The Politics of Dress and Identity in Eastern Mediterranean Societies, Past and Present*, organized by Tineke Rooijackers and Rosita D'Amora. This symposium takes an interdisciplinary, diachronic, and comparative approach to explore the interplay between dress and identity in the greater Mediterranean basin, with a special focus on Muslim societies and interconnected cultures.

Guest speakers include:

Thursday 24 March

10.45 – 11.25 Prof. dr. Annalisa Moara (Universiteit van Amsterdam)
Standing Out, Fitting In: Muslim Dress and the Politics of Belonging

13.40 – 14.20 Prof. dr. Reina Lewis (London College of Fashion, University of the Arts)
Marketing Modest Fashion in Turkey: Politics, Identity, Ethnicity, Nation

15.50 – 16.30 Prof. dr. Kristi Upson-Sala (Occidental College)
Re/theorizing Modesty: Gender, Religion, and Dress

Friday 25 March

9.30 – 10.30 CLUE+ keynote: Prof. dr. Surayya Faroqhi (Istanbul Bilgi Üniversitesi)
Ottoman Clothes in Their Chests: Recent Research on Ottoman Garments

14.00 – 14.40 Dr. Katja Jana Ißtingen (University)
Loyal and Elegant Subjects of the Sublime State: Headgear and the Multiple Dimensions of Modernizing "new" Ottoman Identity

16.20 – 17.20 Keynote: Prof. dr. Henry Maguire (Johns Hopkins University)
The Politics of Imperial Dress in Medieval Art, East and West

Saturday 26 March

9.00 – 9.40 Prof. dr. Giovanni Ricci (University of Ferrara)
Ambiguous Dress: Four Stories from the Medieval and Early Modern Mediterranean World

14.45 – 15.25 Dr. Tamer el-Leitly (Johns Hopkins University)
Shibboleths under Hats: Dress, Maternal Culture, and Medieval Arabic documents

For the full programme go to: bit.ly/1QnuyXJ

Date: Thursday 24 March - Saturday 26 March 2016
Place: Allard Pierson Museum, Oude Turfmarkt 27, Amsterdam

Please register before 15 March by sending an email to Alexandra Plesa (a.d.plesa@vu.nl) or Judith Kindinger (j.e.kindinger@vu.nl).

VU Vrije Universiteit Amsterdam
Allard Pierson Museum
UNIVERSITÀ DEL SALENTINO
NWO Netherlands Organisation for Scientific Research

April | Lancering onderzoeksproject *De Edfu Connectie*

[www.allardpiersonmuseum.nl/collectie-onderzoek/onderzoek/edfu-connection/
edfu-connection.html](http://www.allardpiersonmuseum.nl/collectie-onderzoek/onderzoek/edfu-connection/edfu-connection.html)

The EDFU

Connection

Mei | **Tentoonstelling *Sicilië en de Zee* reist door naar Oxford en Palermo**

<https://vimeo.com/140329970>

Sicilië: het eiland in het centrum van de Middellandse Zee dat al duizenden jaren Oost en West met elkaar verbindt. Een knooppunt in het verkeer van mensen, goederen en ideeën.

Juni | **Tentoonstelling *Ontmoetingen met de Oriënt***

www.allardpiersonmuseum.nl/gedeelde-content/evenementen/tentoonstellingen/2016/06/ontmoetingen-met-de-orient.html

Juli | MuseumCamp

www.youtube.com/watch?v=uHNNcLbLbXw

Augustus | **Tentoonstelling *MuseumMakers***

www.allardpiersonmuseum.nl/gedeelde-content/evenementen/tentoonstellingen/2016/07/museummakers.html

September | **Meetup van het Digital Museum Lab over experimenteren met *Makey Makey***

www.meetup.com/Digital-Museum-Network-Amsterdam/events/233912349/

Oktober | **Palmyra-symposium**

www.allardpiersonmuseum.nl/gedeelde-content/evenementen/evenementen/2016/10/discussiemiddag-palmyra.html

November | *Heilige Boeken. De Garima-evangeliën uit Ethiopië: fototentoonstelling en symposium*

www.allardpiersonmuseum.nl/gedeelde-content/evenementen/evenementen/2016/11/garima-symposium.html

December | **Verwerving Egyptisch vrouwenbeeld**

www.egypt-art.com/pdf/Katalog_2016.pdf

Missie

Het Allard Pierson Museum is het archeologiemuseum van de Universiteit van Amsterdam. We tonen de betekenis van oude beschavingen voor de hedendaagse Europese cultuur op een actuele en uitdagende manier. Dat doen we voor een zo groot mogelijk geïnteresseerd publiek, aan de hand van een archeologische topcollectie en in samenwerking met talentvolle studenten en excellente onderzoekers.

Inleiding

In 2016 was het Allard Pierson Museum opnieuw op allerlei gebieden actief. We organiseerden tentoonstellingen, hadden een weekend lang de deelnemers aan het eerste MuseumCamp over de vloer en waren voor de tweede keer gastheer van het DWDD Pop-Up Museum. Tegelijkertijd kwam het door de EU gefinancierde internationale samenwerkingsproject project CEMEC op stoom, ging de tweede fase van ArcheoHotspots van start en konden we een drietal belangrijke aanwinsten presenteren. En ondertussen ging het werk aan de verbouwing en herinrichting van ons museum door, mogelijk gemaakt door een genereuze schenking van maar liefst € 500.000 van de BankGiro Loterij. Verderop in dit verslag leest u daar meer over, op deze plek wil ik er een paar zaken uitlichten.

Het Allard Pierson Museum was in 2016 voor de tweede keer gastheer van het DWDD Pop-Up Museum. Opnieuw lieten gastconservatoren het publiek kennismaken met hun keuze uit de depots van diverse musea in Nederland. Ook deze tweede editie trok weer veel bezoekers, en was voor ons een teken dat we met dit instituut, op deze plek in het hart van de hoofdstad, en met een goede programmering een groot publiek kunnen bereiken en interesseren.

De tentoonstelling *Sicilië en de zee. Duik in het verleden* die al in 2015 van start was gegaan, bleek een succes, niet alleen qua bezoekersaantallen maar ook omdat deze tentoonstelling doorreisde naar Oxford en Palermo. In 2017 wordt de reis voortgezet via Kopenhagen en Bonn. De samenwerking met de internationale partners binnen het COBBRA-consortium, een groep Europese musea met hetzelfde DNA, wierp hiermee haar eerste vruchten af. Inmiddels zijn diverse nieuwe tentoonstellingsprojecten onderwerp van gesprek waardoor deze samenwerking in de komende jaren versterkt zal worden.

In juli en oktober werden weer twee nieuwe ArcheoHotspots geopend, in Nijmegen en Arnhem. Daarmee kwam het totaal aantal locaties op zes, een prachtig aantal ter afsluiting van Fase Een van dit succesvolle publieksproject. Eveneens in juli organiseerden we het eerste MuseumCamp in Nederland, een driedaags evenement van en met mensen uit de museumwereld, designers en andere creatievelingen dat resulteerde in de tentoonstelling *MuseumMakers*.

Tegelijkertijd ging het werk aan onze herinrichting door. In december presenteerden we de heringerichte Romeinse afdeling en werd in de voormalige Senaatskamer van het museum het Verzamelaarskabinet geopend, een ruimte die geheel gewijd is aan de verzamelaars die aan de basis staan van de collectie van ons museum. Ook werkten we verder aan de voorbereidingen voor de verbouwing die mede door de BankGiro Loterij gefinancierd wordt. De vernieuwing van het Allard Pierson Museum is een proces van lange adem waarin we al een aantal jaren kleine stappen voorwaarts zetten. Nieuwe projecten en gesprekken met

partijen (binnen en buiten de UvA) die het museum verder willen helpen gaan door, in nauwe samenspraak met de Vereniging van Vrienden van het Allard Pierson Museum en het Amsterdams Universiteitsfonds. De Vrienden van het Allard Pierson Museum blijven de drijvende kracht achter grotere verwervingen en vormen een onmisbaar draagvlak voor het museum. Museum en Vrienden trekken samen op in het vergroten en realiseren van de ambities van het museum.

De onderzoeksoutput laat het jaar 2016 een substantiële stijging zien, doordat de conservatoren veel produceerden en doordat de projecten Connecting Early Medieval European Collections (CEMEC) en meSch veel conference papers opleverden. Ook onze gastonderzoekers leveren een belangrijke bijdrage aan de wetenschappelijke output. De meerjarige EU-subsidies vormen een belangrijk onderdeel van de eigen inkomsten, waarmee we tevens extra activiteiten kunnen uitvoeren.

De bedrijfsvoering laat een evenwichtig personeelsbestand zien dat groeit als gevolg van projecten. Ook zijn er dit jaar vanuit UvA Erfgoed meer fte's van Publiekszaken aan APM toegerekend dan in voorgaande jaren. Het aantal vrijwilligers is stabiel en komt voor het belangrijkste deel voor rekening van de ArcheoHotspot Amsterdam. De financiën van het museum laten een stabiel en evenwichtig beeld zien met een groeiend aandeel eigen inkomsten (25 %) dat gebaseerd is op inkomsten via entrees, winkelopbrengst, meerjarige subsidies, eenmalige projectsubsidies en sponsoring.

In 2017 gaat de vernieuwing van het museum door. We gaan verder met de voorbereiding van de langverwachte verbouwing, we presenteren de nieuwe Hellenistische afdeling 'Van Alexander tot Cleopatra', en het nieuwe samenwerkingsproject CEMEC zal resulteren in een grote internationale tentoonstelling over de Late Oudheid en de vroege Middeleeuwen. Ook in 2017 zal het museum onderdeel worden van de Rode Loper, de historische entree van de Gemeente Amsterdam. De Oude Turfmarkt wordt dan een autovrije stadsboulevard die de allure en grandeur van de binnenstad zal versterken, en ons museum nog beter zichtbaar zal maken. We kijken dus uit naar het nieuwe jaar, maar presenteren eerst dit verslag over 2016. We hopen dat u ons elan en enthousiasme in dit jaarverslag terug zult vinden.

Wim Hupperetz, directeur van het Allard Pierson Museum

Lijst van samenwerkingspartners in 2016 van het Allard Pierson Museum (instellingen en particulieren)

Samenwerkingspartners:

- binnen UvA/HvA: 16
- Nederland: 40
- internationaal: 45

Onderwijs & Onderzoek

Binnen UvA/HvA:

- Amsterdams Archeologisch Centrum
- Algemene Cultuurwetenschappen
- Amsterdam Institute for Humanities Research (AIHR)
- Conservering en restauratie
- Erfgoedstudies
- Klassieke talen
- Mediastudies
- Museumstudies
- Oude geschiedenis (ACASA)
- Religiestudies
- 4D Research Lab

Nederland:

- NHL Hogeschool Leeuwarden, Communication en Multimedia Design
- Universiteit Leiden
- Universiteit Utrecht
- Vrije Universiteit
- Reinwardt Academie, Amsterdam
- HOVO, Leiden
- Radboud Universiteit Nijmegen
- Opleiding Collectiebeheer HMC MBO Vakschool

meSch:

- Museon, Den Haag
- Digitaal Erfgoed Nederland (DEN), Den Haag
- Stichting Waag Society, institute for Art, Science and Technology, Amsterdam

Digital Museum Lab:

- Digitaal Erfgoed Nederland (DEN), Den Haag
- Waag Society, Amsterdam
- Lectoraat Crossmedia, Hogeschool van Amsterdam, Amsterdam

ArcheoLab/ArcheoHotspots:

- Diachron Nederland
- Erfgoed Brabant
- AWN – Vereniging voor Vrijwilligers in de Archeologie

- RCE
- Bureau Monumenten en Archeologie, Amsterdam
- Stichting Archeologie en Publiek
- Nationale Archeologiedagen
- Museum het Valkhof

Internationaal

meSch:

- Sheffield Hallam University, Sheffield
- University of Limerick
- University of Strathclyde, Glasgow
- eCTRL Solutions, Trento
- University of Stuttgart
- University Carlos III Madrid
- Museo Storico Italiano della Guerra, Trento
- Fondazione Bruno Kessler, Trento

Petrie Perspectief:

- Petrie Museum, Londen
- Griffith Institute Oxford
- Ny Carlsberg Glyptotek, Kopenhagen
- British School, Athene
- Petrie Perspectief:
- Artefacts of Excavation-project, Petrie Museum, UCL

COBBRA:

- Soprintendenza per i Beni culturali e ambientali del Mare, Palermo
- Ashmolean Museum of Art and Archaeology in Oxford
- Ny Carlsberg Glyptotek in Kopenhagen
- LVR-LandesMuseum Bonn
- Istituto Italiano di Cultura, in Amsterdam
- Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis in Brussel
- Crown Fine Art, Amsterdam
- WBOOKS, Zwolle
- Labrys Reizen, Nijmegen
- NoHo
- DEN

CEMEC:

- LVR-LandesMuseum Bonn / University Bonn
- CNR (National Research Council), Rome
- Hungarian National Museum / Eötvös Lóránd University, Boedapest
- Byzantine and Christian Museum, Athene
- Institute of Iberian Archaeology / Museum of Jaen
- University College Dublin / National Museum of Ireland
- Ashmolean Museum Oxford

- DEN Digitaal Erfgoed Nederland (DEN)
- EVOCA, Italië
- NoHo, Dublin, Ierland
- Fraunhofer-IGD, Duitsland
- MOOBELS, Nederland

Digital Museum Lab:

- WAAG Society, Amsterdam
- DEN
- Lectoraat Crossmedia, Hogeschool van Amsterdam

Edfu Connectie:

- Royal Ontario Museum, Toronto
- Ashmolean Museum, Oxford
- Ny Carlsberg Glyptotek, Kopenhagen
- August Kestner Museum, Hannover
- Universiteit van Athene
- The Getty Institute, Los Angeles
- Fondation Gandur pour l'Art, Geneve

Andere samenwerkingen

- Pantar, Amsterdam
- Nationale UNESCO commissie
- SavaSound
- Michael Gervers, University of Toronto

Tentoonstellingen: uitgaande bruiklenen

Binnen UvA/HvA:

- Maagdenhuis

Nederland:

- Boijmans van Beuningen
- Natura Artis Magistra
- Old University Library, Leiden
- Oude Kerk, Amsterdam

Internationaal:

- Caxia, Barcelona, Madrid
- Gallo-Romeins Museum, Tongeren
- Lokschuppen, Rosenheim
- Musee de Mariemont, Morlanwelz
- Louvre-Lens
- Reiss-Engelhorn Musea, Mannheim
- Metropolitan Museum of Art, New York

Tentoonstellingen: inkomende bruiklenen

Internationaal

Sicilië en de Zee. Duik in het verleden:

- Regione Siciliana, Assessorato Regionale dei Beni Culturali e dell'Identità siciliana
- Dipartimento dei Beni culturali e dell'Identità siciliana:
- Gela, Museo Archeologico Regionale;
- Kamarina, Museo Regionale;
- Lipari, Museo Archeologico Regionale 'Luigi Bernabò Brea';
- Marsala, Museo Archeologico Regionale 'Lilibeo – Baglio Anselmi';
- Palermo, Museo Archeologico Regionale 'Antonino Salinas';
- Palermo, Soprintendenza per i Beni culturali e ambientali;
- Palermo, Soprintendenza per i Beni culturali e ambientali del Mare;
- Solunto, Parco Archeologico;
- Siracusa, Soprintendenza per i Beni culturali e ambientali;
- Trapani, Soprintendenza per i Beni culturali e ambientali;
- Castelvetro, Museo Civico;
- Catania, Museo Civico 'Castello Ursino';
- Sciacca, Collectie Primo Veneroso
- Mainz, Römisch-Germanisches Zentralmuseum
- Amsterdam, Amsterdam Museum
- Amsterdam, Bijzondere Collecties Universiteit van Amsterdam
- Amsterdam, De Nederlandsche Bank, Nationale Numismatische Collectie
- Amsterdam, Rijksmuseum
- Amsterdam, Het Scheepvaartmuseum
- Amsterdam, Stadsarchief
- Dordrecht, Huis van Gijn
- Den Helder, Marinemuseum

Nederland

DWDD Pop-up Museum 2:

- Universiteitsmuseum Groningen
- Mauritshuis, Den Haag
- Museum Boijmans van Beuningen, Rotterdam
- Nationaal Militair Museum, Soesterberg
- Nationaal Archief, Den Haag
- Het Scheepvaartmuseum, Amsterdam
- Teylers Museum, Haarlem
- Museum Boerhaave, Leiden
- Museum Volkenkunde, Amsterdam
- Tropenmuseum, Amsterdam
- Bonnefantenmuseum, Maastricht
- Kröller-Müller Museum, Otterlo

Ontmoeting met de Oriënt:

- Rijksmuseum, Amsterdam
- Koninklijke Bibliotheek, Den Haag
- Nationaal Archief, Den Haag
- Erfgoed Leiden en Omstreken
- Universitaire Bibliotheken Leiden
- Interliving.nl, Amsterdam

Collectie: langdurig bruikleengevers/schenkers

Nederland:

- anoniem diversen
- Frans Leidelmeijer B.V.
- Rijksdienst Cultureel Erfgoed, Rijswijk
- Nationale Numismatische Collectie, De Nederlandsche Bank
- Rijksmuseum van Oudheden, Leiden
- Collectie J. de Wilde

Overig

Nederland:

- Nederlands Klassiek Verbond
- Stichting Zenobia, Amsterdam

Fondsen en sponsors

Onze hartelijke dank gaat uit naar de volgende fondsen en sponsors die in 2016 diverse projecten van het Allard Pierson Museum hebben ondersteund:

Fondsen

Binnen UvA/HvA:

- Amsterdams Universiteits Fonds (AUF)
- Stichting Steunfonds Allard Pierson Museum

Nederland:

- BankGiro Loterij
- Mondriaan Fonds
- Stichting DOEN
- Dioraphte
- Prins Bernhard Cultuurfonds
- vsbfonds
- K.F. Hein Fonds

Internationaal:

- EU FP7
- Creative Europe

Sponsors

- Crown Fine Art
- Labrys reizen
- WBOOKS

Vrienden APM

Nederland:

- 1000 leden
- 20 Senatoren

Internationaal:

- 60 leden

Onderwijs en onderzoek

Inleiding

Het Allard Pierson Museum is het archeologiemuseum van de Universiteit van Amsterdam. Het is in 1934 ontstaan als studiecollectie met een nauwe personele verbinding met de afdeling Mediterrane Archeologie van de Universiteit van Amsterdam. Sinds 1999 is het museum geen onderdeel meer van de Faculteit der Geesteswetenschappen en meer specifiek van het Amsterdams Archeologisch Centrum (AAC) waar de mediterrane archeologen onder ressorteren. Toch wil het museum een betekenisvolle en waardevolle plek zijn voor onderwijs en onderzoek. Daarom is sinds enkele jaren het beleid van het museum er concreet op gericht om weer meer als onderzoeksinstituut te gaan fungeren, uiteraard in samenwerking met de collega's van de Faculteit der Geesteswetenschappen. In het bijzonder richten we ons op de studierichtingen Archeologie, Museumstudies, Erfgoedstudies en Mediastudies. Hier liggen op een breed terrein veel aanknopingspunten en kansen.

Het museum timmert ook flink aan de weg als werkplaats voor onderzoek, zowel binnen de archeologie (het ErfgoedLab en de ArcheoHotspot) via twee door de EU gefinancierde internationale onderzoeksprojecten (meSch en CEMEC) en op het gebied van digitale museale presentaties (Digital Museum Lab, Meetups, MuseumCamp).

Op 1 februari werd directeur Wim Hupperetz benoemd tot bijzonder hoogleraar Nederlandse Cultuurgeschiedenis, en in het bijzonder de studie der voorwerpen, aan de faculteit der Geesteswetenschappen van de Vrije Universiteit Amsterdam (VU). Deze leerstoel is verbonden aan het interfacultaire onderzoeksinstituut CLUE+. Deze functie zal hij naast zijn functie als directeur van het Allard Pierson Museum vervullen. Als bijzonder hoogleraar zal hij onderzoek verrichten naar voorwerpen en collecties als cultuurhistorische bron, met oog voor institutionele en wetenschappelijke ontwikkelingen in de kunst-, cultuur- en erfgoedsector. Dit zal leiden tot wetenschappelijke publicaties en eventueel tentoonstellingsconcepten of documentaties.

Op 8 april organiseerde het museum in samenwerking met het Amsterdam Institute for Humanities Research de dertiende Allard Pierson Lecture. Deze werd gegeven door Cecilia Hurley en had de volgende titel: 'When Winckelmann met Rousseau: conjuring time, space and emotions in the Musée des Monuments français'. De Allard Pierson Lectures hebben tot doel de aandacht te vestigen op actualiteiten in het academisch discours van Museum- en Erfgoedstudies.

Lopende onderzoeksprojecten

Opgraving Tell Ibrahim Awad (NWO-financiering)

Sinds 2011 zijn onder auspiciën van het Allard Pierson Museum opgravingswerkzaamheden

uitgevoerd op Tell Ibrahim Awad, een lage ruineheuvel (Arabisch: *tell*) op een afgelegen plek in het centrale deel van de oostelijke Nijldelta. Dit werd mogelijk gemaakt door een subsidie van de Nederlands Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO). Inmiddels is duidelijk geworden dat er geen toestemming meer zal komen om daar verder te graven. In 2016 werd daarom een samenwerkingsproject gestart in Hierakonpolis met het British Museum.

Een in december gepland opgravingsseizoen bleek ter plekke toch niet door te kunnen gaan door onverwachte bureaucratische hindernissen. Met dank aan NWO hebben we alsnog een verlenging van een jaar gekregen zodat we het project in 2017 zullen afsluiten.

meSch

Sinds februari 2013 is het Allard Pierson Museum onderdeel van het internationaal onderzoeksproject meSch, dat wordt gefinancierd door de Europese Unie, als onderdeel van het Seventh Framework Programme (FP7) onder nummer 600851 en loopt tot februari 2017. Het project heeft tot doel een serie gereedschappen te ontwikkelen voor musea, waarmee conservatoren en tentoonstellers zelf digitale tentoonstellingselementen kunnen maken. Binnen meSch staan het fysieke en virtuele object centraal. De drie speerpunten van het project zijn:

- Het (her)gebruiken en integreren van digitale collectie informatie
- Het introduceren en versterken van materialiteit bij het gebruik van digitale media
- Het aanbieden van een gelaagde en gepersonaliseerde museumbeleving

Twee promovendi van het departement Mediastudies van de UvA voeren binnen het meSch-project hun onderzoek uit. 2016 was een belangrijk jaar voor de twee werkpakketten waar het Allard Pierson Museum nauw bij betrokken is. Het museum leidt werkpakket 6, waarbinnen in 2015 verschillende Case Studies werden ontwikkeld om de meSch software en principes in de praktijk te testen. Daarnaast is het Allard Pierson Museum onderdeel van het team dat de evaluatie van de verschillende Case Studies verzorgt. In maart vond een reviewbijeenkomst plaats in Sheffield en in juli kwam het projectteam naar Amsterdam voor een plenaire bijeenkomst in het Allard Pierson Museum.

Het Petrie Perspectief

Het Allard Pierson Museum was een van de partners in het internationale onderzoeksproject *The Petrie Perspective*. Dit project houdt zich bezig met het wereldwijde verkeer van oudheden, in het bijzonder van het materiaal van een aantal opgravingen in Egypte door de vermaarde Britse archeoloog W. Flinders Petrie, tussen 1880 en 1920. Het project werd gefinancierd door het Mondriaan Fonds en werd gecoördineerd door Wim Hupperetz en Willem van Haarlem. De resultaten van het onderzoek werden gepresenteerd in de tentoonstelling *Ontmoetingen met de Oriënt* en zijn permanent te zien in het Verzamelaarskabinet dat op 22 december is geopend. In 2017 zal *Het Petrie Perspectief* als project worden afgesloten.

Zie ook: www.allardpiersonmuseum.nl/collectie-onderzoek/onderzoek/het-petrie-perspectief/het-petrie-perspectief.html en <http://egyptartefacts.griffith.ox.ac.uk/?q=objects-petrie-excavations-allard-pierson-museum-results-petrie-perspective-project>

Conservator Willem van Haarlem presenteert de resultaten van *Het Petrie Perspectief* tijdens de opening van de tentoonstelling *Ontmoetingen met de Oriënt*.

Bestandscatalogi Terracotta's en Glas

René van Beek werkt aan de catalogus van de collectie Romeins glas in het museum. De bedoeling is dat het manuscript voor deze catalogus in 2017 gereed zal zijn. Branko van Oppen en Robert Lunsingh Scheurleer werken sinds 2013 aan een bestandscatalogus van de Grieks-Romeins Egyptische terracotta's. De streefdatum voor voltooiing van het manuscript is begin 2017.

Connecting Early Medieval European Collections (CEMEC)

CEMEC wordt gefinancierd door het Creative Europe Programme van de Europese Unie (Creative Europe, EACEA Agency), penvoerder van het project is het Allard Pierson Museum/UvA. Het project heeft tot doel een nieuw business model te ontwikkelen voor duurzame samenwerking tussen museale- en erfgoedinstellingen evenals technische onderzoeksinstellingen en bedrijven. In dit netwerk participeren negen vooraanstaande Europese museumcollecties en zes technische partners die gezamenlijk de reizende tentoonstelling *Crossroads. Reizen door de Middeleeuwen (300-1000)* zullen ontwikkelen die in 2017 eerst in het Allard Pierson Museum te zien zal zijn en daarna in Athene en Bonn. Daarnaast zullen vier lokale museumpresentaties worden ontwikkeld over dit onderwerp (Jaén, Boedapest, Dublin, Rome). Tenslotte zal een database van zeventig 3D gescande relevante objecten worden gerealiseerd, evenals een digitale interactieve museumpresentatie over culturele uitwisseling, diversiteit en *connectivity* in de periode van de vroege Middeleeuwen. Het netwerk heeft tot doel een langdurige samenwerking tot stand te brengen, met een permanente spin-off van onderzoeksresultaten, een gedeelde *pool* van kennis en best *practices*, en duurzame presentatietools.

Links: 3D-fotografie in het Hongaars Nationaal Museum in Boedapest, voor digitale applicaties in de Crossroads-tentoonstelling.

Rechts: In het Digital Museum Lab werd in een test-opstelling de digitale tijdlijn voor de Crossroads-tentoonstelling (te zien vanaf september 2017) getest.

COBBRA

Het internationale COBBRA-netwerk, een initiatief van het Allard Pierson Museum, is een duurzaam samenwerkingsverband van Europese topmusea in Kopenhagen, Oxford, Bonn, Brussel en Amsterdam (COBBRA), wetenschappelijke instituten, outreach organisaties en commerciële partijen. Dit samenwerkings-

verband zal resulteren in een blauwdruk voor een nieuw businessplan voor musea, dat is gebaseerd op het uitwisselen van kennis, collecties en staf. Onder het motto ‘sharing is caring’ worden objecten, kennis en expertise, stafleden en (digitale) content uitgewisseld teneinde recent onderzoek op het gebied van cultureel erfgoed, beter over het voetlicht te brengen en een groter publiek te bereiken. Door de inzet van nieuwe media en digitale toepassingen zal bovendien aansluiting worden gezocht bij een nieuwe generatie museumbezoekers. Hierdoor zal dit project niet slechts resulteren in een bredere bekendheid van de betrokken partijen en collecties, maar ook aanzienlijk bijdragen tot een beter begrip van die collecties. Bovendien zal de intensieve samenwerking tussen de partners resulteren in een gedeelde ‘pool’ van kennis en expertise, hetgeen niet alleen de wetenschappelijke slagkracht en outreach capaciteit van de betrokken musea vergroot, maar ook resulteert in een rendabeler bedrijfsvoering van deze musea.

De eerste van een reeks tentoonstellingen die worden georganiseerd door het COBBRA-netwerk is ‘Sicilië en de zee’, die tot en met 17 april van dit jaar te zien was in het Allard Pierson Museum. Deze succesvolle tentoonstelling is tot in 2018 in andere Europese musea te zien. Inmiddels zijn diverse nieuwe tentoonstellingsprojecten onderwerp van gesprek waardoor deze samenwerking in de komende jaren versterkt zal worden.

ArcheoHotspots

Eind 2014 ging in het Allard Pierson Museum de eerste ArcheoHotspot van Nederland van start, en in 2016 zijn vestigingen geopend in Nijmegen (juli) en Arnhem (oktober). Het totaal aantal hotspots kwam daarmee op negen. In 2016 eindigde de eerste fase van dit succesvolle project, een initiatief van het Allard Pierson Museum in samenwerking met Erfgoed Brabant en AWN Vereniging van

Vrijwilligers in de archeologie dat mogelijk werd gemaakt door financiering van het Mondriaan Fonds, vsbfonds, Stichting Dioraphte, Stichting DOEN en het Amsterdams Universiteitsfonds.

Met onze partners en samenwerkende partijen zij we erin geslaagd het draagvlak voor archeologie te verbreden en te versterken op een simpele en hedendaagse manier. In iedere ArcheoHotspot werken diverse partijen uit de branche samen. We krijgen op die manier één positief gezicht naar buiten. Het project is in twee jaar uitgegroeid tot een maatschappelijk onderdeel voor de archeologie in de Nederlandse samenleving. Het publiek weet waar ze met hun vragen heen kunnen. Het draagvlak wordt groter en de kennis die gedeeld kan worden, is met een groter netwerk meer divers.

De ArcheoHotspots worden bemend door vrijwilligers. De behaalde resultaten zorgen voor een positief beeld van de Archeologie. Reacties op Facebook en in gastenboeken op diverse ArcheoHotspots zijn enthousiast. We hebben vaak mogen vernemen van bezoekers 'hoe leuk het is dat oud materiaal onderzocht met zulke moderne technieken echt gaat leven'.

In 2016 is dan ook ArcheoHotspots Fase Twee van start gegaan, powered by AWN Vereniging voor Vrijwilligers in Archeologie, Nationale Archeologiedagen, Reinwardt Academie, Museum het Valkhof en het Allard Pierson Museum, en mede mogelijk gemaakt door financiële steun van het Mondriaan Fonds, het vsbfonds en het BankGiro Loterij Fonds.

Digital Museum Lab

Het Digital Museum Lab op de tweede verdieping van het Allard Pierson Museum wordt gefinancierd door het Mondriaan Fonds en is een samenwerking tussen vier partners: het Allard Pierson Museum, DEN (Digitaal Erfgoed Nederland), de Waag Society en het lectoraat Crossmedia van de HvA. Via DEN is er afstemming met het netwerk Digitaal Erfgoed, via de Waag Society is er een stevige link met

de creatieve industrie en via het lectoraat Crossmedia van de Hogeschool van Amsterdam is er kennis op het gebied van nieuwe mogelijkheden van media en versterking van de publieksbeleving.

Zie ook: www.meetup.com/Digital-Museum-Network-Amsterdam of volg via facebook: [Digital Museum Lab](#).

Het DML organiseerde verschillende meet-ups op locatie. Tijdens de Co-visit tour in Museum Ons' Lieve Heer op Solder stond het thema 'toegankelijkheid' centraal. Hoe kunnen je nieuwe digitale toepassingen inzetten om musea en andere erfgoedinstellingen toegankelijker te maken?

In het Digital Museum Lab zijn verschillende test-opstellingen gebouwd waarin onderzoek werd gedaan naar 'smart objects'. In een meet-up werden de resultaten van het onderzoek gedeeld.

DML meet-up op locatie in Ons' Lieve Heer op Solder.

MuseumCamp

In juli 2016 organiseerde het Digital Museum Lab het eerste Nederlandse MuseumCamp, een 3-daags evenement waarin makers vanuit hun verschillende achtergrond samen werken aan een tentoonstelling, en daarbij onderzoek doen naar manieren waarop je in een museum verhalen kunt vertellen en objecten met vernieuwende manier van presenteren over het voetlicht kunt brengen, met de bezoeker als uitgangspunt.

Het was een groot succes. Maar liefst 80 makers uit verschillende landen meldden zich aan, van mensen uit de museumwereld tot designers en andere creatievelingen. In verschillende workshops verbeterden zij hun skills, werden zij gecoacht in het bedenken van spannende tentoonstellingsconcepten en werkten zij geïnspireerd en vol passie aan hun exhibits. Met als resultaat een tentoonstelling: een verzameling van spannende concepten die je triggeren om anders te kijken naar de gepresenteerde objecten.

MuseumCamp sloot af met de opening van de tijdelijke tentoonstelling *Museum Makers* die door de deelnemers in die drie dagen was gemaakt.

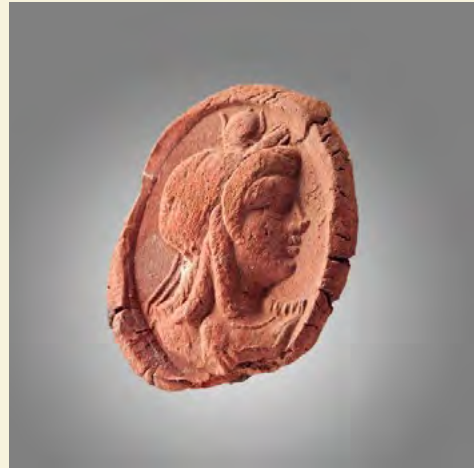
De Edfu Connectie

Het Allard Pierson Museum bezit samen met het Royal Ontario Museum te Toronto, Canada, de grootste verzameling zegelafdrukken uit Hellenistisch Egypte ter wereld. De zegelafdrukken (daterend uit ca. 185-25 v.Chr.) zijn gevonden in Apollinopolis Magna, het huidige Edfu in Egypte, en zijn in de Oudheid gebruikt om documenten, geschreven op papyrus, te verzegelen. Op deze zegelafdrukken zijn veelal portretten van personen uit het Ptolemeïsche koningshuis te zien, evenals niet-koninklijke portretten alsmede voorstellingen uit de Griekse en Egyptische religie.

Het project 'De Edfu Connectie' zal leiden tot de integrale ontsluiting van de ca. 800 zegelafdrukken in Amsterdam en Toronto, en zal een belangrijke basis bieden voor de iconografie van het Ptolemeïsche koningshuis. Een online beeldbank van de collectie zal breder onderzoek vergemakkelijken naar vergelijkbare objecten, zoals zegelafdrukken uit andere vindplaatsen, alsmede zegelringen, gesneden stenen en munten in andere museale collecties.

Het Edfu-project wordt gesubsidieerd door het Mondriaan Fonds. In dit project, geleid door Branko van Oppen, werkt het Allard Pierson Museum samen met zeven internationale partners: het Royal Ontario Museum in Toronto, de Ny Carlsberg Glyptotek in Kopenhagen, Museum August Kestner in Hannover, Fondation Gandur pour l'Art in Geneve, het J. Paul Getty Museum in Los Angeles, de Universiteit van Athene en het Ashmolean Museum in Oxford.

Zie ook: www.allardpiersonmuseum.nl/collectie-onderzoek/onderzoek/edfu-connection/edfu-connection.html.

Een van de Edfu-zegelafdrukken uit de verzameling van het Allard Pierson Museum

Onderwijsactiviteiten

Het Allard Pierson Museum participeert op verschillende manieren in het onderwijs van de Universiteit van Amsterdam. Dit doen we door toegangsfaciliteiten voor studenten Kunstgeschiedenis, Archeologie, Cultuurgeschiedenis, enz. De staf van het museum participeert in collegereeksen en begeleidt studenten bij onderzoek en stages.

René van Beek

Was betrokken bij veel onderwijs voor studenten voor diverse opleidingen (Archeologie, Geschiedenis, Conservation and Restoration of Cultural Heritage, Kunstgeschiedenis, bouwkunde TUDelft)

Willem van Haarlem

- 9 februari: masterclass ‘Egyptische faience’ op het Museum voor studenten restauratie-opleiding UvA

Wim Hupperetz

- 12 april: college VU over de Krim-casus
- Colleges in het kader van VU-cursus ‘To have and to hold, the history of collecting and exhibiting (1500-present)’
- 1 november: introductiecollege VU
- 11 november: bezoek aan Museum Van Loon en introductiecollege ‘Biography of Collections’
- 25 november: college VU ‘Biografie van een straat – 800 jaar wonen in de Visserstraat te Breda’
- 29 november: ‘Etnography of objects’

Merel van der Vaart

- 12 april: gastcollege Digital Heritage – UvA
- 26 april: ontvangst Master Studenten Digital Heritage bij APM – UvA
- 9 juni: gastcollege - Universiteit Kleve
- 8 december: Capita Selecta Gastcollege Museum Studies & Erfgoedstudies – UvA, spreker

Caroline Verweij

Begeleiding diverse studenten Information Studies (UvA).

Deelname aan wetenschappelijke meetings/congressen/symposia

Marieke van den Doel

- 23 januari 2015: Studiedag Onderzoeksschool Kunstgeschiedenis *450 jaar na het Concilie van Trente*, Catharijneconvent Utrecht.
- 12 februari 2015: *Kick off COBBRA museum network*, Allard Pierson Museum Amsterdam
- 12 maart 2015: Lezing Dr. Michael Squire, *Homer and the Ekphrasists. The Elder Philostratus's Scamander*, Universiteit van Amsterdam
- 9 juni 2015: Seminar *Biographies of buildings*, KNAW / NIAS, Wassenaar
- 1 en 2 oktober 2015: *Kick off Creative Europe 2015*, Brussel
- 20 november 2015: Workshop *The Innovation lab. Helping you to develop skills taking charge of digital technology*, Mesch / Waag Society, Amsterdam.
- 30 november 2015: Symposium *Caravaggio and Northern European painting*, NIKI Florence / Catharijneconvent Utrecht.

Laurien de Gelder

- Presentatie ‘The Santa Prisca Project’: Histories of Archaeology Research Network (Zweeds Instituut, Rome)
- Presentatie ‘The Santa Prisca Project’: Dutch Archaeological Research in the Mediterranean and the Near East (Vrije Universiteit, Amsterdam)

- Presentatie ‘The Santa Prisca Project’: Archaeological Forum (Leiden Universiteit)
- Presentatie ‘The Santa Prisca Project’: Nascholingscursus ‘De Romereis’, Eisma Edumedia (Jaarbeurs, Utrecht)

Willem van Haarlem

- 12 februari: bezoek aan de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis te Brussel om de mogelijkheden voor samenwerking op opgravingsgebied te bespreken.
- 1 tot 11 maart: bezoek aan Egypte om een aantal zaken betreffende de opgraving af te wikkelen.
- 1 tot 14 december: bezoek aan Egypte met W. Hupperetz vanwege de geplande opgraving in Hierakonpolis.

Wim Hupperetz

- Januari: CEMEC meeting Amsterdam (21-22); kick-off Edfu Connectie (26); Opening DWDD PoP-Up Museum 2 (28)
- Februari: GoedGeldGala (3), Brugge werkbezoek Memlingmuseum (11), werkbezoek Jubelparkmuseum Brussel (12)
- Maart: Review meSch Sheffield (8-11), Opening kledingcongres VU/APM (24)
- April: CEMEC meeting Budapest (31/3-1/4)
- Mei: Opening Crustumerium Kopenhagen (18), Workshop Digital Heritage calls 2018-2020, H2020 Luxemburg (19-20), projectmanagement competenties (26)
- Juli: meSch meeting APM (5-6); organisatie van Museumcamp Allard Pierson Museum: www.youtube.com/watch?v=uHNNcLBLbXw (7-10)
- Augustus: Bijeenkomst Museum Evaluatie Team Amsterdam (META) www.meetup.com/MuseumEvaluationTeamAmsterdam (1)
- September: Bijeenkomst Museum Evaluatie Team Amsterdam (META) (9)
- November: CEMEC meeting Brussel (18); lid leescommissie verdediging proefschrift ‘Treasures in trusted hands’ door Dr. Jos van Beurden, Vrije Universiteit (30)
- December: opgraving Hierankopolis, Egypte (1-10)

Geralda Jurriaans-Helle

- 21-22 januari, CEMEC bijeenkomst over Koptische tentoonstelling
- 26 januari, Conferentie over zegelafdrukken uit Edfu
- 18 februari, Vergadering over toekomst van het CVA in Nederland
- 18 februari, Mode muze over collectie theaterkostuums van TIN
- 8 april, conferentie over Plato ter gelegenheid van afscheid van Charles Hupperts
- 19 oktober, Palmyra middag in Allard Pierson Museum
- 29 november, Bijvancklezing door Guy D. R. Sanders in Rijksmuseum van Oudheden, Leiden

Branko van Oppen

- 26 januari: The EDFU *Connection*, expert meeting & workshop, Allard Pierson Museum
- 12 mei: Gesprek met erfgoedprofessionals uit Syrië, Reinwardt Erfgoedarena
- 18 mei: ‘Palmyra, ISIS & Antiquities’, Spui 25, Universiteit van Amsterdam
- 3-4 juni: Werkbezoek Maison d’Orient, Université de Lyon i.v.m. SigNet DiD aanvraag
- 19 juni: ‘Restoration and examination of the Golden Mask of Tutankhamun’, Christian Eckmann, Rijksmuseum van Oudheden, Leiden
- 8-10 juli: MuseumCamp, Amsterdam
- 12 oktober: ‘Vernietiging van erfgoed als oorlogsmisdaad’, Reinwardt Erfgoedarena
- 19 oktober: Palmyra discussiemiddag, Allard Pierson Museum (organisatie)
- 20-22 oktober: Annual meeting of the Classical Association of the Atlantic States,
- Women’s Classical Caucus panel ter ere van emerita Prof. Sarah B. Pomeroy, Rutgers University, New Brunswick, N.J.: ‘Lamentation & Apotheosis in the Cults of Arsinoe II & Berenice II’
- 2-4 november: ‘From Cylinder Seals to Lippert’s Dactyliothea’, Gemmencongres, Rijksmuseum van Oudheden, Leiden

Inge Kalle-den Oudsten

- 4-5 april: VALUE Conference, Universiteit Leiden
- 18-20 april: MuseumNext, Dublin
- 24-25 juni: The East and Europe, Universiteit van Amsterdam
- 8-10 juli: MuseumCamp, Amsterdam
- 6 oktober: MuseumIdeas, Londen
- 27 oktober: THAT Camp, Universiteit van Amsterdam
- 1-5 november: EuroMed, Cyprus (spreker)

Jorrit Kelder

- 18-19 April: Art and Materiality Symposium, Getty Research Institute, Los Angeles.
- Organisatie –samen met dr. W. J. I. Waal- van de expert meeting ‘From LUGAL. GAL to Wanax’, Leiden, 14 Oktober.

Lindsay Morehouse

- 15-16 Jan: Amsterdam Symposium on the History of Food, Bijzondere Collecties
- 28-29 Jan: Interconnectivity: Peoples and Ideas Symposium, Universiteit Groningen
- 3 Nov: Garima Gospel Symposium, Allard Pierson Museum
- 4 Nov: What did you do last summer? Symposium, Universiteit van Amsterdam

Marian Schilder

- 18 mei: Palmyra en IS, lezing door Lucinda Dirven, Spui 25
- 8 juni, Promotie Dos Elshout, Aula Universiteit van Amsterdam

- 3 november: Organisatie van het symposium The Garima Gospels, APM. Initiatief Bas ter Haar Romoney (vU Amsterdam) en Wim Hupperetz

Merel van der Vaart

- 26 januari Feedback sessie meSch project – Waag Society; Museum om de hoek – Pakhuis de Zwijger
- 27 januari Fieldwork Seminar AHM: Personality of the Researcher
- 2 februari Meetup: Kick-off Digital Museum Lab
- 9 februari Safe Spaces & Heritage - Spring House
- 8-11 maart MeSch Review Meeting
- 8 april Allard Pierson Lecture
- 13 april Mini-congres: Digital Revolution – VoxPop
- 17 mei Meetup – Ons Lieve Heer op Solder
- 25 mei Werkbezoek: Deelname studie Prostitutie in het Museum – Amsterdam Museum
- 22 juni Launch samenwerking met Google Institute – Rijksmuseum
- 30 juni Congres Erfgoed en Digitalisering – Allard Pierson Museum
- 5-7 juli meSch-vergadering APM
- 3 oktober Bijeenkomst CanonNetwerk – Catharijne Convent
- 17 november Werkbezoek Stedelijk Museum
- 28-29 november Authoring Feast – Waag
- 7 december AHM Seminar
- 13 december CREATE Salon – UvA
- 15 december Capita Selecta – UvA

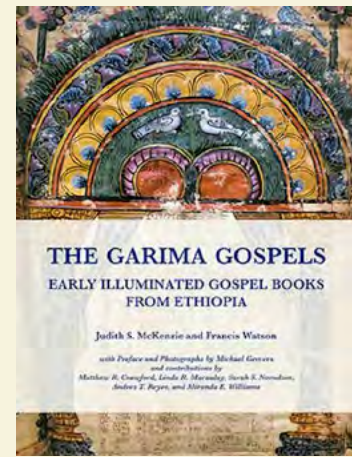
Caroline Verweij

- 2 februari Introduction Digital Museum Lab (organisator en spreker)
- 11 februari App Lunch Exclusive - Stockholm calling (deelnemer)
- 12 april Digital Museum Lab: Co-creation and accessibility (organisator)
- 21 juni Digital Museum Lab: Talking about (interactive) data visualization (organisator)
- 8-9-10 juli MuseumCamp Amsterdam (organisator)
- 22 september Let's try-out Makey Makey! (organisator)
- 20 oktober Digital Museum Lab: Visit and Drinks @Cinekid (organisator)
- 1 november Lecture - Victoria Szabo "Digital Cultural Heritage Concepts and Opportunities"
- 3 november Digital Museum Lab aanwezig bij Erfgoedontmoeting (organisator en begeleiding workshop)
- 13 december Let's meet-up and talk about Virtual Reality (organisator)

Publicaties

Publicaties van het Allard Pierson Museum

In 2016 verschenen twee nummers van APMededelingen, het tijdschrift van de Vereniging van Vrienden van het Allard Pierson Museum. Het dubbelnummer

111/112 werd gepresenteerd bij de opening van de tentoonstelling *Ontmoetingen met de Oriënt*, en nummer 113 verscheen in december ter gelegenheid van de nieuwe semipermanente presentatie *De Helenistische wereld. Van Aleander tot Cleopatra*.

Bij de tentoonstelling *Heilige Boeken. De Garima-evangelieën uit Ethiopië* verscheen de publicatie *The Garima Gospels. Early Illuminated Gospel Books from Ethiopia*, uitgegeven door Manar Al-Athar, University of Oxford in samenwerking met het Allard Pierson Museum.

Publicaties van medewerkers

René van Beek

- ‘Emilie Haspels, pionier in de archeologie’, in: *Allard Pierson mededelingen* 111/112, p. 16-21
- ‘Een overleden dame met een bijzonder kapsel’, in: *Allard Pierson mededelingen* 113, p. 10-14, i.s.m. Geralda Jurriaans-Helle

Marieke van den Doel

- Van den Doel, Marieke, Review P. Taylor (ed.), *Meditations on a Heritage: Papers on the Work and Legacy of sir Ernst Gombrich* in: *Journal of the History of Humanities*, Chicago University Press, 2016-1
- Van den Doel Marieke, 10 lemma's en 90 lemma's (red) voor *www.hadrianus.it: History of Dutch Art and Culture in Rome*.

Laurien de Gelder

- Gelder, L.I. de & S. Vennik, ‘Verzamelaars op tafel. De collectiegeschiedenis gevisualiseerd.’ *Allard Pierson Mededelingen* 113, p. 7-9
- Weststeijn, A. & L.I. de Gelder, 2016 (forthcoming). ‘Digging Dilettanti: The First Dutch Excavation in Italy, 1952-1958.’ Manchester University Press
- Gelder, L.I. de & L. Kruijer, 2016. ‘Het Santa Prisca Project. Op zoek naar de wortels van de Nederlandse archeologie in Rome.’ *Roma Aeterna* (jaargang 4, aflevering 1)

Willem van Haarlem

- Catalogusnos. 1, 11, 23, 70, 85, 86, 87, 89, 104, 125, 126 in: A. Quertinmont (ed.), *Dieux, Genies et Demons en Egypte Ancienne*. Tentoonstellingscatalogus Mariemont 2016
- Petrie en het Allard Pierson Museum, in *AllardPiersonMededelingen 111-112* (2016), 9-14.
- Twee reliëfs herenigd, in *AllardPiersonMededelingen 111-112* (2016), 28-29.
- Ontmoetingen met twee excentrieke archeologen in de Oriënt: William Matthew Flinders Petrie, in *Archeologie Magazine* 2016/3, 8-9

Wim Hupperetz

- W. Hupperetz, 'Ontmoetingen met de Oriënt', *Allard Pierson Mededelingen 112-2016*, 1-2.
- W. Hupperetz, 'Naar een nieuwe collectiepresentatie', *Allard Pierson Mededelingen 113-2016*, 1-6.
- W. Hupperetz, S. Hadi Hashemi, M. van der Vaart, J. Kamps, 'Effects of Position and Time Bias on Understanding Onsite Users' Behavior', *Proceedings of the 2016 ACM Conference on Human Information Interaction and Retrieval*, CHIIR 2016, Carrboro, North Carolina, USA, March 13-17, 2016.
- Negen blogs: www.blogs-uva-erfgoed.nl/author/wimhupperetz

Geralda Jurriaans-Helle

- René van Beek en Geralda Jurriaans-Helle, 'Een overleden dame met een bijzonder kapsel', *APmededelingen 113* (2016) 10-13.

Inge Kalle-den Oudsten

- 'Digital Technologies in the Museum: Same Old, Same Old?' in Ioannides, M. et al. (eds) *Digital Heritage. Progress in Cultural Heritage: Documentation, Preservation, and Protection. EuroMed 2016*. Lecture Notes in Computer Science, vol 10059. Zie http://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-319-48974-2_23

Jorrit Kelder

- J. Kelder 2016: 'Mycenae, Rich in Silver', in: K. Kleber und R. Pirngruber (Eds.), *Silver, money and credit. Festschrift for Robartus J. van der Spek on occasion of his 65th birthday on 18 september 2014*. Leiden: NINO, pp. 309-319.
- J. Kelder and M. Poelwijk 2016: 'The Wanassa and the Damokoro. A New Interpretation of a Linear B Text from Pylos', in: *Greek, Roman and Byzantine Studies* 56.4, pp. 572-584.
- J. Kelder 2016: 5 entries to Roger S. Bagnall, Kai Brodersen, Craig B. Champion, Andrew Erskine, Sabine R. Huebner (eds.), *The Encyclopedia of Ancient History, Phase 2 Additions*, Oxford: Wiley-Blackwell: Nestor of Pylos, Therme in Lesbos, Iasos, Liman Tepe, Pellana in Lakonia.
- J. Kelder 2016: 'Een paspoort uit de Late Bronstijd? Een nieuwe interpretatie van het houten diptiek uit het Uluburun-wrak', in: *Tijdschrift Mediterrane Archeologie* 55, pp. 1-6.
- J. Kelder 2016: 'De Trojaanse Oorlog: archeologie, tekst en epos', in: *Tetradio* 24, pp. 7-23.

Branko van Oppen

- *Animals in Ancient Material Cultures*, coördinatie (publicatie in voorbereiding)
- ‘Een beestenboel!’ in: *APMededelingen* 111/112, p. 30-32
- ‘Grafmonumenten op de Romeinse afdeling’ in: *APMededelingen* 113, p. 21-23
- ‘The Edfu Connection: Clay Seal Impressions in Amsterdam and Toronto’ in: *CIPEG e-News* 5, p. 4
- B. van Oppen en Stefano G. Caneva ‘SigNet: A Digital Platform for Hellenistic Sealings and Archives’ in: M. Ioannides *et al.* (eds.), *Digital Heritage: Progress in Cultural Heritage* 11, p. 222-231

Merel van der Vaart

- A. Damala, E. Hornecker, M.J. van der Vaart, D. van Dijk & I. Ruthven (2016). ‘The Loupe : tangible augmented reality for learning to look at Ancient Greek art’. *International Journal of Mediterranean Archaeology and Archaeometry*, 16 (5). (pp. 73-85).
- A. Damala, M.J. van der Vaart, L. Clarke, E. Hornecker, G. Avram, H. Kockelkorn & I. Ruthven (2016). ‘Evaluating tangible and multisensory museum visiting experiences : lessons learned from the meSch project’. *MW2016: Museums and the Web 2016*. Gepubliceerd op 29 januari, 2016.

Lezingen en rondleidingen

René van Beek

Gaf diverse lezingen voor uiteenlopende gezelschappen. Vooral lezingen over Sicilië waren populair

Marieke van den Doel

- 23 februari 2015: lezing dr. Marco Folin, *Sigismondo Malatesta, il papa Pio II e il Tempio Malatestiano: un mausoleo rinascimentale e i suoi sottintesi politici*, KNIR, Rome (org/mod)
- 5 maart 2015: *eRome digitization conference*, NIAS, Wassenaar (Susanna de Beer, co-org/pres/mod).
- 18 maart 2015: Lezing *Michelangelo's Presentatietekeningen*, refresher course docenten klassieke talen, Edumedia, Utrecht. (pres)
- 26 maart 2015: *The Patron, the Painter and the Humanist. Isabella d' Este's studiolo in Mantua*, Renaissance Society of America, annual conference Berlin 2015 (pres)
- 29 mei 2015: lezing *HADRIANVS. Une passerelle digitale pour découvrir la présence des Néerlandais à Rome au cours des siècles*, Festival de l'histoire de l'art, Fontainebleau (pres)
- 11 september 2015: college *Introductie in Renaissance kunst* bij opleiding Italiaans, Universiteit van Amsterdam (pres)
- 9 oktober 2015: *COBBRA annual meeting*, (org en mod)
- 27 en 28 oktober *Creative Europe: Connecting Early Medieval European Collections (CEMEC) kick off* (org), Allard Pierson Museum, Amsterdam

- 7 november twee flashcolleges *Sicilie en de Zee: Antonello da Messina*, Museumnacht Allard Pierson Museum/Academie voor nutteloze kennis (pres)
- 20 november 2015: boekpresentatie *Michelangelo's monument voor Julius II: nieuwe inzichten na de restauratie*, Spui 25, Universiteit van Amsterdam/ WIS (mod)

Willem van Haarlem

- 23 juni: opening van de tentoonstelling 'Ontmoetingen met de Orient' in het Museum.
- 29 juni: Lezing 'Flinders Petrie en het Allard Pierson Museum' in het Museum.

Wim Hupperetz

- 19-20 mei: Workshop Digital Heritage calls 2018-2020, H2020 Luxemburg
- 30 juni: lezing Digitaliseringscongres EU, Allard Pierson Museum
- 19 september: Barlaeus diner keynote
- 6-9 oktober: Pisa Internet festival keynote 'The Digital Heritage Paradox': www.youtube.com/watch?v=KkR2qNly52Q
- 14 November: Allard Pierson Museum – Neu Einrichtung in Paradox (www.landmuseum-bonn.lvr.de/de/forschung/projekte/museen_neu_denken____tagung/museen_neu_denken.html)

Geralda Jurriaans-Helle

- 31 januari, presentatie voorronde Ken je Klassieken Quiz
- 17 maart, lezing 'Tempels en tyrannen', voor reisgezelschap Vereniging van Vrienden
- 13 mei, gastles over het oude Griekenland op het Werenfridus College in Hoorn
- 23 november, lezing 'Tempels en tyrannen', voor Nederlands Klassiek Verbond Antwerpen
- 25 november, lezing over promotie-onderzoek, voor Historisch Genootschap Amsterdam
- 1 december, lezing 'Bewegende Beelden', voor Nederlands Klassiek Verbond Den Haag
- Geralda Jurriaans-Helle gaf verschillende rondleidingen in het museum

Branko van oppen

- 14 februari : 'Caesar & Cleopatra in Amsterdam' Allard Pierson Museum
- 3 mei: 'Egyptische zegelafdrukken in klei uit Ptolemeïsch Edfu', Allard Pierson Museum.

Inge Kalle-den Oudsten

- 1 november 'Digital Technologies in the Museum: Same Old, Same Old?' op EuroMed Conferentie in Cyprus

Jorrit Kelder

- 27 oktober Gastcollege 'De Archeologie van Troje en de Trojaanse Oorlog', Universiteit Gent

Lindsay Morehouse

- 25 mei 'Revisiting the Authenticity of a Late Antique Funerary Monument in the Allard Pierson Museum, Amsterdam', ACASA research seminar, Universiteit van Amsterdam

Merel van der Vaart

- 13 januari Spreker tijdens afscheidssymposium Paul Spies: Wat gebeurt er in de contact zone? - Amsterdam Museum
- 11 februari Meetup: Stockholm Calling, organisator en spreker
- 14-15 april Riches conferentie: Identity Matters – Waag Society, spreker
- 20 april Paneldiscussie Museumbeleving – Spui 25, spreker
- 31 mei Symposium: Mobiele apps in het museum – Rijksmuseum, spreker
- 10 juni Studiemiddag Digitaal Herinneren in de Stad – Erasmus Universiteit Rotterdam, spreker
- 8-10 juli MuseumCamp, organisatie en moderator
- 29 september Salon de Muséologie: Wie weet waarom we publieksonderzoek doen?, spreker

Wetenschappelijke nevenfuncties medewerkers

René van Beek

- lid redactie *APMededelingen*
- Adviseur Vereniging Rembrandt over mogelijke aankoop door collegamuseum

Laurien de Gelder

- redactiesecretaris Zenobiareeks bij Uitgeverij Verloren
- bestuurslid Young & Emerging Museum Professionals Amsterdam
- publieksbegeleider UNESCO Werelderfgoed Podium
- bestuurslid PR Nederlands Klassiek Verbond

Willem van Haarlem

- projectuitvoerder opgravingen Tell Ibrahim Awad/Kufur Nigm/Hierakonpolis

Wim Hupperetz

- hoogleraar Nederlandse cultuurgeschiedenis, in het bijzonder de studie der voorwerpen, VU Amsterdam (0,2 fte)
- lid executive board en museum advisory board Virtual Museum Transnational Network (V-MusT.net)
- voorbereidingscommissie Allard Pierson Lecture
- lid redactie *Medieval Modern Material Matters*
- lid redactie *APMededelingen*
- 2+3D Photography – Practice and Prophecies – Rijksmuseum international conference, lid Program committee
- Egypt-Greece-Rome: Cultures in context – tentoonstelling J. Paul Getty Museum 2018, lid Honorary Committee
- lid commissie Kunst, Erfgoed & Archief (KEA) VU Bibliotheek

Geralda Jurriaans-Helle

- lid redactie *APMededelingen*
- lid redactie *Bulletin Antieke Beschaving*
- buitenpromovenda bij de Leerstoelgroep Klassiek Griekse Taal- en Letterkunde van de UvA aan een proefschrift getiteld *Composition in Athenian black-figure vase-painting: The 'Chariot in profile' type scene.*

Jorrit Kelder

- Associate at the Oriental Institute, University of Oxford
- Ordinary Member of the Common Room, Wolfson College, Oxford.
- Member of the Scientific Committee of the Research Programme 'The Classical World in Context: Egypt', Getty Museum, Malibu
- Member of Aegeus, Society for Aegean Prehistory

Branko van Oppen

- Voorbereiding bestandscatalogus Grieks-Romeinse terracotta's van het Allard Pierson Museum uit Egypte (sinds apr. 2013), i.s.m. Robert Lunsingh Scheurleer, voltooiing in 2017
- Projectcoördinatie *The EDFU Connection* (sinds november 2015)

Winfred van de Put

- directeur Nederlands Instituut Athene
- lid redactie *Pharos*
- secretaris Stichting Steunfonds Allard Pierson Museum

Paulien Retèl

- Penningmeester Stichting Steunfonds Allard Pierson Museum

Overige nevenfuncties

René van Beek

- secretaris Vereniging van Vrienden van het Allard Pierson Museum
- lid aankoopadviescommissie van Museum Het Valkhof, Nijmegen
- lid sollicitatiecommissie master Museumconservator, UvA
- lid examencommissie master Conservering en restauratie van cultureel erfgoed, UvA (afdeling metaal)
- jurylid Ken je Klassieken Quiz (finale), RMO Leiden

Wim Hupperetz

- voorzitter Stichting Steunfonds Allard Pierson Museum
- bestuurslid Vereniging van Vrienden van het Allard Pierson Museum
- Lid VENI-commissie NWO
- Raad voor Cultuur: lid commissie arbeidsmarkt SER; lid commissie Musea; lid kerncommissie sectoranalyse Musea
- bestuurslid Stichting 1001 vrouwen
- voorzitter Stichting Jac. van Hooydonk, Breda

- bestuurslid Auxilia, Radboud Universiteit Nijmegen
- Geralda Jurriaans-Helle
- lid Klachtencommissie UvA
- EHBO-er en ploegleider BHV in het Allard Pierson Museum

Merel van der Vaart

- Oprichter museumeducatie.nl, sinds mei 2016 Muse – Mensen & musea

Externe en collegiale contacten

René van Beek

Ondersteunde diverse activiteiten van studenten en wetenschappers in het museum. Ontving veel studenten van de UvA, VU die materiaal bestudeerden. Ontving diverse collega's uit binnen en buitenland

Willem van Haarlem

- 24-29 januari: Koerier in het Metropolitan Museum te New York voor de tentoonstelling 'Ancient Egypt Transformed: The Middle Kingdom'.
- 17 en 18 mei: Koerier in het Musée Mariemont voor de tentoonstelling 'Goden, Geesten en Demonen'
- 20 juli: receptie van de Egyptische Ambassade in het Hilton te Den Haag t.g.v. de nationale feestdag.
- 17 november: Bij de opening van de nieuwe Egypte-afdeling in het Rijksmuseum van Oudheden, tevens opening van de tentoonstelling 'Koninginnen van de Nijl'.

Wim Hupperetz

- januari lezing Melanie Wasmuth, Universiteit Leiden (11); Opening Archeo-Hotspot Utrecht (27)
- februari: technisch voorzitter NWO Veni commissie, Utrecht (15), bezoek aan *Atlas Zeden en Gewoonten*, Rijksmuseum (29)
- maart: Raad voor Cultuur (3-4), commissie arbeidsmarkt SER/Raad voor Cultuur (7), Raad voor Cultuur (17-18), Jaarvergadering KOG, Rijksmuseum (21); Rome werkbezoek Mythe en werkelijkheid (30)
- April: Veni-commissie NWO Den Haag (11); bestuursvergadering Auxilia Nijmegen (18), Zuiderzeemuseum Tafel van de vooruitgang BNR (20)
- Mei: opening Crustumerium Kopenhagen (18), Workshop H2020 Luxemburg (19-20), Ledenvergadering NMV Leiden (30)
- Juli: Meetup META (1), Maastricht overleg gedeputeerde over ArcheoHotspot 2 (4)
- Juni: Museumtour Griekenland (3-6), CEMEC meeting Bonn (8-9), opening Siciliëtentoonstelling Ashmolean Museum, Oxford (20-21), Opening *Ontmoetingen met de Oriënt* (23)
- September: meetup META (9); CEMEC meeting Jaén (29-30), bestuursvergadering KOG, Rijksmuseum (5)

- Oktober: rechtszitting Krim Amsterdam (5), vergadering Auxilia Nijmegen (11), Palmyra-symposium APM (19), Dies VU (20), Oratie Bas ter Haar Romeny (27)
- November: Bestuursvergadering KOG, Laren (1), Garima-symposium APM (3), Reuwendagen Heerlen (4), Opening Siciliëtentoonstelling Palermo (5); opening RMO (17); commissie Archeologische vondsten van internationaal belang, Den Haag (28)
- December: kick-off ArcheoHotspots 2 Nijmegen (12), Opening Romeinenafdeling en Verzamelaarskabinet (22)

Geralda Jurriaans-Helle

- 31 januari-1 februari, ontvangst James Lankton (Thailand) in verband met onderzoek van kralen
- 10 maart, bezoek aan TEFAF Maastricht
- 30 maart, ontvangst Art Proano Gabor in verband met kleurenanalyse van Koptische weefsels
- 31 maart, opening tentoonstellingen in Rijksmuseum van Oudheden, Leiden
- 7 april, afscheid Selma Hinderdael
- 12 mei, ontvangst Chris Lammens en Anne Kwaspen (Katoennatie Antwerpen) in verband met bestudering Koptische weefsels.
- 20 mei, bezoek aan Leder en Schoenenmuseum, Waalwijk, in verband met ophalen bruikleen
- 24 mei, aanwezig bij pensioenvoorlichting ABP
- 25 mei, Boekpresentatie Pauline Micheels, *De waarheidszoekster*, over Henriette Boas
- 24 maart, aanwezig bij workshop Normen en waarden
- 2 juni, aanwezig bij bijeenkomst over Kernwaarden
- 23 juni, opening tentoonstelling *Ontmoetingen met de Oriënt* in Allard Pierson Museum
- 29 juni, lezing Willem van Haarlem
- 22-7 ontvangst Gemma Jansen in verband met bruiklenen gipsen voor tentoonstelling in Tongeren
- 27 -7 ontvangst mevr. Ushi (India) in verband met onderzoek van kralen
- 19 -7 ontvangst Roos Hietanen in verband met project rond rolzegels
- 1 september, ontvangst John H. Kroll (Austin) in verband met onderzoek munten
- September-oktober, contact met Garrelt Verhoeven en Lucinda Dirven in verband met tentoonstelling over Palmyra in Deventer
- 10 november, opening Palmyra-tentoonstelling in Deventer
- 23 november, bezoek aan Katoennatie Antwerpen
- Verder correspondeerde Geralda Jurriaans-Helle met wetenschappers uit de hele wereld over voorwerpen in het Allard Pierson Museum. Zij sprak ook met verschillende scholieren van het Voortgezet Onderwijs in verband met hun profielwerkstukken.

Jorrit Kelder

Had met velerlei collegae contact, en heeft voor het museum een aantal samenwerkingen met buitenlandse instituten helpen realiseren.

Branko van Oppen

- al-Jaramani, Araa (Univ. Brussel); Alkurdi, Murhaf (Archeoloog Aleppo); Bagh, Tine (Ny Carlsberg Glyptotek); Berge, Clara ten (Reinwardt); Bianchi, Robert (Gandur); Bonfitto, Peter (Getty); Boussac, Marie-Françoise (Univ. Nanterre & Lyon); Caneva, Stefano (Univ. Padua & Luik); Denis, Paul (ROM); Dirven, Lucinda (UvA); Furrer, Saskia (UAF); Herbert, Sharon (Kelsey Museum & U.Michigan); Hiatlih, Khaled (Archeoloog Damascus); Jongsma, Jorne (Moobels); Kaper, Olaf (Leiden); Knoop, Riemer (Reinwardt); Loeben, Christian (August Kestner); Lorber, Catharine (American Numismatic Society); Messina, Vito (Univ. Turijn); Onderka, Pavel (Praag Museum); Plantzos, Dimitris (Nat. Univ. Athene); Spier, Jeffrey (Getty); Strootman, Rolf (UU); Tangelder, Joost (Moobels); Verhoeve, Garrelt (Deventer Verhaal); Vermeulen, Joost (journalist); *etc.*
- Werkbezoeken i.v.m. voorbereiding Bestentoonstelling: 17 maart Allard Pierson Museum, 22 juni August Kestner-Museum, Hannover, 7 oktober Ny Carlsberg Glyptotek, Kopenhagen

Marian Schilder

- In verband met de organisatie van de tijdelijke tentoonstellingen was vooral met de volgende instellingen collegiaal contact: met de Soprintendenza del Mare, Palermo en het Ashmolean Museum of Art and Archeology, Oxford, voor de tentoonstelling *Sicilië en de Zee. Duik in het verleden*.
- Voorts hieronder een overzicht van collegiale contacten en werkbezoeken:
- 7 januari: Platvorm (ontwerpers)
- 8 januari: Tentoonstelling ‘Rome. De droom van Constantijn’, De Nieuwe Kerk
- 11 januari: Afscheidssymposium Paul Spies, ‘Wat gebeurt er in de contactzone?’, Amsterdam Museum
- 25 februari: Kick off Herinrichting, Allard Pierson Museum; Presentatie publicatie *1001 Italianen. Vijf eeuwen immigratie in de Nederlanden*, Aula van de Universiteit van Amsterdam
- 21 april: Studiemiddag ‘De depottentoonstelling. Hoe pak je dat aan?’, Mauritshuis, Den Haag
- 5-14 mei: tentoonstellingsbezoek in Vietnam
- 8-10 juli: MuseumCamp, Allard Pierson Museum
- 14 juli: Kossmann & De Jong ontmoeten Lotte Meijer, Pakhuis de Zwijger (privé)
- 22 september: gesprek met mevrouw Callea, directeur Istituto Italiano di Cultura, over de Lipari-collectie
- 4 oktober: Wat is de toegevoegde waarde van het fotoarchief? Pakhuis de Zwijger
- 5 oktober: zitting over Krimschatten, Rechtbank Amsterdam
- 25 oktober: lunchlezing CEMEC
- 4-6 november: Palermo: COBBRA-meeting, opening tentoonstelling *Mirabilia Maris* en bezoek aan Mozia
- 14 december: uitspraak Krimschatten, Rechtbank Amsterdam

Caroline Verweij

In het kader van Digital Museum Lab is er intensief samengewerkt met de Waag, Hogeschool van Amsterdam en DEN. Daarnaast is er contact geweest met verschillende museale en erfgoedinstellingen, opleidingen en makers, waaronder Museum On's Lieve Heer op Solder, de Museumvereniging, Reinwardtacademie, Erfgoed Brabant, de opleiding Information Studies, Moobels en Lab1100. In het kader van de herinrichting is er contact geweest met ruimtelijk ontwerper Theo Braams en grafisch ontwerper Miriam Schlick.

Onderzoeksoutput

Op basis van het rapport *Research Quality Assessment 2006-2011* van de Faculteit der Geesteswetenschappen is in onderstaande tabel de onderzoeksoutput van het Allard Pierson Museum geregistreerd. Het museum richt zich op twee domeinen: het onderzoek rondom de museumcollectie (archeologie) en de onderzoeksprojecten op het gebied van digitaal erfgoed.

Het Allard Pierson Museum heeft formeel geen onderzoekstaf, doch huisvestte in 2016 wel een bijzonder hoogleraar, vier PhD-candidates en een conservator die een proefschrift voorbereidt. Het scoort vooral goed op non-refereed artikelen en in de organisatie van conferenties, prijzen en mediaoptredens.

De output is de laatste jaren sterk aan het stijgen met name door de jaarlijkse publicaties in de reeds 6-delige reeks Allard Pierson Museum Serie en de output van de PhDs.

Allard Pierson Museum	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Refereed artikelen	1	3	4	4	7	8
Non-refereed artikelen	7	13	14	22	13	32
Boeken			3		1	
Geredigeerde boeken	1	1		1	1	1
Boek hoofdstukken	1	3	3			
PhD thesis				1		
Conference papers		5	6	3	2	3
Andere onderzoeks output				3	4	5
Professional publicaties/ recensies	1	3	4	5	5	1
Publicaties voor breed publiek	4	3	5	12	10	10
Redactie lidmaatschappen (Tijdschriften)	5	4	5	9	7	8
Conferentie organisatie, prijzen, mediaoptredens	12 (2+0+10)	18 (1+2+15)	18 (2+1+15)	18 (2+1+15)	24 (2+2+20)	25 (4+1+20)
Totale output	32	53	62	68	74	83

Publiekspresentaties

Inleiding

Het Allard Pierson Museum is een publieksinstelling die een organisatie vormt met de Bijzondere Collecties van de Bibliotheek van de Universiteit van Amsterdam. Het museum toont zijn vaste collectie, en organiseert jaarlijks drie grote tentoonstellingen plus kleine presentaties. In 2016 presenteerde het Allard Pierson Museum drie grote tentoonstellingsprojecten. Het DWDD Pop-up Museum beleefde vanaf 28 januari een tweede editie, dat op 29 januari in het Allard Pierson Museum werd geopend. Tegelijkertijd was de tentoonstelling *Sicilië en de zee. Duik in het verleden* nog te zien. Daarnaast was er de zomertentoonstelling *Ontmoetingen met de Oriënt*, en presenteerden we in augustus de resultaten van de creatieve explosie die had plaatsgevonden tijdens MuseumCamp, een driedaags festival van makers en creatievelingen uit de museumwereld en daarbuiten. En in het najaar presenteerden we de nieuwe Romijnse afdeling en het Verzamelaarskabinet.

Bezoekersaantallen

De bezoekers die het Allard Pierson Museum (APM) bezoeken kunnen sinds 2007 met hun entreebewijs ook terecht bij de Bijzondere Collecties (BC) en vice versa. Op basis van de cijfers van de afgelopen jaren blijkt dat ca.70-75% van de bezoekers van UvA Erfgoed komt voor het Allard Pierson Museum.

De bezoekcijfers in 2016 waren:

- APM: 73.195
- waarvan ArcheoHotspot: 19.911

De afgelopen jaren lieten een stabiele stijgende trend zien in de bezoekersaantallen die nu lijkt te stabiliseren. Het bezoekersaantal is iets gedaald en kwam uit op 73.195 tegen 91.211 in 2015. De daling is werd veroorzaakt door het wat lagere aantal bezoekers aan het *DWDD Pop-Up Museum 2*.

Rondleidingen

In 2016 ontving het Allard Pierson Museum 183 boekingen voor rondleidingen. In totaal is er 277 uur rondgeleid.

Tentoonstellingen

Sicilië en de zee. Duik in het verleden

8 oktober 2015 t/m 17 april 2016

De tentoonstelling *Sicilië en de zee. Duik in het verleden* die al in 2015 van start was gegaan, bleek een succes, niet alleen qua bezoekersaantallen maar ook omdat deze tentoonstelling doorreisde naar vier locaties in Europa. Als initiatiefnemer van dit internationale project hield het Allard Pierson Museum de vinger aan de pols bij het transport naar de volgende venues. Van 21 juni tot en met 25 september was de tentoonstelling te zien in het Ashmolean Museum, Oxford, onder de titel *Storms, war and shipwrecks*. De volgende stop was Palermo, waar zij vanaf 6 november onder de titel *Mirabilia Maris. Tesori dai mari di Sicilia* te zien was in het Palazzo Reale. In 2018 reist *Sicilië en de zee* door naar Kopenhagen en Bonn.

DWDD Pop-Up Museum 2

29 januari t/m 22 mei

Wegens het grote succes van *het DWDD Pop-Up Museum* in 2015 opende het Allard Pierson Museum op 29 januari opnieuw zijn deuren voor het museumproject van het televisieprogramma van BNN/VARA. Elke zaal toonde een selectie objecten uit het depot van de door de gastconservatoren gekozen museum. Per zaal gaf

Het DWDD Pop-Up Museum 2 werd geopend door minister Jet Bussemaker van OCW.

de verantwoordelijk conservator een toelichting op de keuze. De diversiteit aan BN'ers resulteerde in een uiteenlopende aanpak in thematiek, selectie en gedachtegang in de gerealiseerde presentaties. Dat maakte het voor de bezoeker spannend om een nieuwe zaal te betreden, men werd steeds opnieuw verrast door de sterke afwisseling van sfeer en verhalen.

De gastconservatoren en musea waren:

- Wim T. Schippers – Universiteitsmuseum Groningen
- Sander van de Pavert - Mauritshuis
- Paul de Leeuw - Museum Boijmans van Beuningen
- Beatrice de Graaf - Nationaal Militair Museum, Nationaal Archief
- Daan Roosegaarde - Het Scheepvaartmuseum
- Robbert Dijkgraaf - Teylers Museum en Museum Boerhaave
- Paulien Cornelisse - Museum Volkenkunde en het Tropenmuseum
- Sywert van Lienden – Bonnefantenmuseum
- Carice van Houten - Kröller-Müller Museum

Hoewel een aantal aspecten van de eerste editie is teruggekomen in het ontwerp, zoals bijvoorbeeld het logo en de grafische vormgeving van het entreegebied, is er veel nieuwe, creatieve invulling gegeven aan het project. Met name de Wunderkammer van Robert Dijkgraaf, de interventies van Wim T. Schippers en het Japanse kabinet van Paulien Cornelisse waren hier een voorbeeld van. Bij zijn zaal met een keuze van werken uit het Mauritshuis sprak Sander van de Pavert een bijzondere audiotour in, in de stijl van LuckyTV. Deze audiotour, met een parodie op Koning Willem Alexander en Koningin Máxima, was zeer populair bij de bezoekers van de tentoonstelling. Uit de reacties in het gastenboek bleek het publiek deze vernieuwende aanpak zeer te waarderen. In het museum was de projectleiding in handen van Martine Kilburn.

In het Allard Pierson Museum zijn 60 rondleidingen over het DWDD Pop-Up Museum 2 gegeven. De rondleiders waren speciaal opgeleid om de bezoeker in een uur tijd te vertellen over alle ins en outs van de tentoonstelling die eigenlijk bestond uit 12 musea in 1. Voor scholieren is een speciaal lesprogramma ontwikkeld, dat via de Cultuurkoker is verzonden naar 500 scholen in het voortgezet onderwijs. Tevens zijn lezingen gegeven door verschillende gastconservatoren en betrokkenen: Wim T. Schippers 3 mei; Paul de Leeuw 20 mei; Daan

Roosengarde 22 april; Pieter Eckhardt 16 april en 7 mei; Wim Hupperetz 25 februari en 11 mei.

Bijzondere partner van de tentoonstelling was de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) – Geesteswetenschappen. NWO Geesteswetenschappen financiert en stimuleert onderzoek naar geschiedenis, kunstgeschiedenis en archeologie, taal, literatuur, cultuur, religie, media en filosofie. Tijdens het DWDD Pop-Up Museum 2 werd maandelijks een door NWO Geesteswetenschappen gefinancierd onderzoeksproject gepresenteerd, waarbij aansluiting werd gezocht met de zalen die door de gastconservatoren waren ingericht.

Het DWDD Pop-Up Museum 2 werd mede mogelijk gemaakt door het Mondriaan Fonds, de BankGiro Loterij, en het Amsterdams Universiteitsfonds. NRC Handelsblad trad op als mediapartner en de begeleidende publicatie (waarin beide edities opgenomen waren) werd uitgegeven door Lebowski Publishers. Mediapartner NRC publiceerde ook voor deze tweede editie een kleurrijke gratis Pop-Up Krant vol artikelen en informatie over het DWDD Pop-Up Museum 2. NRC plaatste de bijlage integraal in zijn reguliere dagbladeditie voor abonnees en losse verkoop. De krant werd niet alleen bij de tentoonstelling in het Allard Pierson Museum aangeboden, maar ook in de deelnemende gastmusea. De reacties van de bezoekers waren overwegend zeer positief. Vaak werd er gesproken over meer diepgang dan de vorige editie. De gastconservatoren zijn dit jaar met een duidelijk doel voor ogen op zoek gegaan naar kunstwerken die bij dit doel aansloten. Dat werd als positief ervaren door de bezoeker. Een greep uit de prachtige reacties in de 2 volgeschreven gastenboeken:

Eindelijk mijn eigen Wunderkammer – een jongensdroom. Robbert Dijkgraaf

Kijk es aan! Wim T. Schippers

Wat een eer! Beatrice de Graaf

Top! ... audiotour van Sander is geniaal. Liesbeth

*Inspirerend, fascinerend, verrassend, kijk uit naar de volgende pop-up editie!
Liefs, Linette*

Prachtig, de verwonderingen van Robbert Dijkgraaf. Ongetekend

Niet saai maar inspirerend. Geweldig! Mila en Lauren de Waard

Rot gelachen om serieuze kunst met Sander. Christiaan Molenaar

Robbert, Carice, Paulien, jullie voelen als vrienden! Smiley

Meteen zin om alle musea te zien – dank! Goed werk. Ongetekend

Genoten van Willy tot de cosmos. Dank DWDD en alle gastconservatoren! Julia

*Dank dank dank aan alle personen die dit uit het depot gehaald hebben.
Janet Zwaan, Appingedam*

*Quel merveilleux musée!! Plein de charme et d'aventure! Anne Héloïse et
Anthony*

Laat al die onzichtbare schatten maar vaker zien! Heel leuk. Myriam

*Heerlijk, heerlijk ook zonder pindakaas. Ik wil dat Wim T Schippers gaat
trouwen met Paulien Cornelisse... Paul Groenendaal uit Leiden*

Ontmoetingen met de Oriënt

24 juni 2016 t/m 27 januari 2017

Het tentoonstellingsdrieluik *Ontmoetingen met de Oriënt* haalde de fascinerende Oriënt naar Amsterdam. Egypte, Turkije en Noord-Afrika werden bekeken door de ogen van wetenschappers die allemaal een persoonlijk verhaal vertelden. Het eerste deel, *Wijzen uit het Oosten*, introduceerde oosterse reizigers uit de 17de eeuw die in gesprek raakten met wetenschappers in de Republiek der Nederlanden, en op die manier bijdroegen aan een realistischer beeld van de Oriënt en de islamitische wereld. Voor dit onderdeel werd samengewerkt met Gerard Wiegers, Religiestudies Universiteit van Amsterdam in het kader van het Europese onderzoeksproject *Hera - Encounters with the Orient*. *Wijzen uit het Oosten* was te zien t/m 18 september. Tentoonstellingsconservator was Dorrit van Dalen; projectleider was Ellen Borger.

Emilie Haspels door Bert Lustenhouwer (2016). Dit portret werd tijdens de tentoonstelling gepresenteerd en hangt nu in het trappenhuis van het Allard Pierson Museum naast de portretten van de andere oud-directeuren van het museum.

In het tweede onderdeel, *Flinders Petrie 1853-1942. Baanbrekend archeoloog*, werden de resultaten van het onderzoeksproject *Het Petrie Perspectief* zichtbaar gemaakt. De Engelsman Flinders Petrie is van grote betekenis geweest voor de ontwikkeling van de wetenschappelijke archeologie. De vondsten die hij in Egypte deed, raakten via een distributiesysteem verspreid over de hele wereld. Het Museum Scheurleer in Den Haag, voorloper van het Allard Pierson Museum, verwierf op deze manier ruim 350 objecten. Marian Schilder was voor dit onderdeel de projectleider. Dit tentoonstellingsonderdeel duurde t/m 6 november.

Emilie Haspels was van 1946 tot 1965 de eerste vrouwelijke hoogleraar Klassieke Archeologie aan de Universiteit van Amsterdam en de eerste vrouwelijke directeur van het Allard Pierson Museum. Tussen 1937 en 1939, en 1946 en 1958 organiseerde zij een aantal expeditie naar de archeologisch vrijwel onontgonnen binnenlanden van Anatolië, Turkije. Haar twee monumentale studies *Attic Black-Figured Lekythoi* (Parijs, 1935) and *Highlands of Phrygia. Sites and Monuments* (Princeton, 1971) gelden tot op de dag van vandaag als standaardwerken binnen het vak. Voor het eerst werd deze belangrijke en unieke vrouwelijke archeoloog aan het geïnteresseerde publiek voorgesteld. Tentoonstellingsconservatoren waren René van Beek en Filiz Songu. Het onderdeel over Emilie Haspels is verlengd t/m 17 april 2017.

Deze drie onderwerpen in één tentoonstelling lieten zien hoe een publieksmuseum ook een rol kan spelen bij de valorisatie van wetenschappelijk onderzoek. Projectleider van het geheel was Marian Schilder.

MuseumMakers

15 juli t/m 21 augustus 2016

De tentoonstelling *MuseumMakers* is in drie dagen tijd gemaakt. Het is de uitkomst van MuseumCamp, een creatief experiment dat van 8 juli t/m 10 juli plaatsvond in het Allard Pierson Museum, waarbij meer dan 80 museumprofessionals, technologie-experts en andere creatieve makers onderzochten hoe technologie kan helpen om museumobjecten tot leven te brengen. Door de conservatoren van het Allard Pierson Museum en de Bijzondere Collecties waren vooraf 17 objecten geselecteerd. Het zijn objecten die zij spannend, mooi of ontroerend vonden. Tijdens MuseumCamp werkten de deelnemers in teams om het verhaal van deze objecten te vertellen, en werd voor elk object minstens één installatie ontwikkeld. De tentoonstelling *MuseumMakers* liet zien wat de verschillende teams hadden gemaakt en hoe hun ideeën tot stand waren gekomen.

Verzamelaarskabinet

Eind 2016 is het verzamelaarskabinet geopend. In dit bijzondere kabinet kijken we naar verzamelaars en verzamelingen die belangrijk zijn geweest voor het museum. Sommige objecten hebben een lange reis afgelegd voordat ze in de collectie van het Allard Pierson Museum kwamen, bijvoorbeeld via opgravingen of kunsthandels. De reis van een aantal objecten kan de bezoeker volgen via een interactieve touchtable, die ook aanvullende informatie over de reis van de voorwerpen biedt. Voor elke verzamelaar zijn drie voorwerpen uitgekozen om op deze manier te visualiseren, waarbij gekozen is voor objecten die elk een ander aspect van de geschiedenis van de verzamelaar waar ze bij horen te belichten. Het merendeel van de gebruikte voorwerpen is ook in de verzamelaarskasten te zien. Voor de ontwikkeling van de touchtable is samengewerkt met Digital Museum Lab.

Gangpresentaties

Sinds 2010 worden in de marmeren gang van het Allard Pierson Museum kleine (foto-) tentoonstellingen georganiseerd, soms in combinatie met de andere tijdelijke tentoonstellingen. Zij vormen een welkome en actuele aanvulling op het aanbod van publiekspresentaties. Tevens wil het museum hiermee beter inspelen op de activiteiten (symposia, boekpresentaties) van onderzoekers binnen en buiten de Universiteit van Amsterdam.

Aankomst op Lampedusa

24 september 2015 t/m 10 januari 2016

Aankomst op Lampedusa, met aangrijpende beelden van bootvluchtelingen door de Italiaanse fotografe Sara Prestianni, was rauw en confronterend, en liet zien dat Sicilië opnieuw het middelpunt van migraties is.

Onderwater-erfgoed, bescherm het!

24 september 2015 t/m 17 april 2016

De fototentoonstelling *Onderwater-erfgoed, bescherm het!*, kwam tot stand door samenwerking met Unesco en de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, en benadrukte de noodzaak van een zorgvuldige omgang met de schatten op de zeebodem. Ook deze archeologische objecten verdienen onze aandacht en bescherming.

Vondsten van Caesars slagveld in Kessel

10 december 2015 t/m 13 januari 2016

Hoogleraar archeologie Nico Roymans van de Vrije Universiteit ontdekte de locatie waar de Romeinse veldheer en staatsman Julius Caesar in 55 v.Chr. twee

Germaanse stammen vernietigde. Deze ontdekking en de historische betekenis ervan werden tot en met 13 januari gepresenteerd in de ArcheoHotspot van het Allard Pierson Museum.

Heilige Boeken - De Garima-evangeliën uit Ethiopië

4 november 2016 t/m 26 maart 2017

De tentoonstelling *Heilige Boeken. De Garima-evangeliën uit Ethiopië* presenteerde afbeeldingen van geïllustreerde manuscripten met de evangeliën van Mattheüs, Marcus, Lucas en Johannes, en tabellen voor het opzoeken van parallellen in evangelieteksten. Door koolstofdatering kon recentelijk de ouderdom van de boeken worden bepaald tussen de vierde en de zevende eeuw. Dit was een sensationele ontdekking, omdat dat eeuwen eerder is dan oorspronkelijk werd aangenomen. De tentoonstelling werd samengesteld door Judith McKenzie en Miranda Williams (Universiteit van Oxford), de foto's waren van Michael Gervers (Universiteit van Toronto). Op de openingsdag vond een internationaal symposium over de Garima-evangeliën plaats, op initiatief van Bas ter Haar Romeny en Wim Hupperetz. Coördinatie van symposium en tentoonstelling was in handen van Marian Schilder.

Pagina met canontabellen uit een van de Garima-evangeliën, 4de-7de eeuw, Ethiopië

Publiciteit & online aanwezigheid

Knipselwaarde

De publiciteit rond tentoonstellingen, evenementen en collecties van de Bijzondere Collecties en het Allard Pierson Museum had in 2016 een totale

advertentiewaarde van € 1.867.438. Per tentoonstelling, evenement of collectie waren de bedragen als volgt:

(NB Online en RTV-media aandacht is hierin niet meegenomen, dit betreft alleen printmedia)

<i>Project</i>	<i>Waarde</i>
Divers Allard Pierson Museum	€ 452.210
Tentoonstelling De Krim- Goud en geheimen van de Zwarte Zee	€ 250.258
ArcheoHotspot	€ 22.549
Beeldbank	€ 359
Tentoonstelling Sicilië en de Zee	€ 81.598
Tentoonstelling DWDD Pop-up museum2	€ 500.317
Nieuwsbericht Slag bij Kessel	€ 4.898
MuseumCamp & Makers	€ 19.331

Online aanwezigheid

De website van het Allard Pierson Museum kon rekenen op 137.702 sessies, door 101.099 gebruikers, met in totaal 540.434 paginaweergaven. De beeldbank van UvA Erfgoed ontving in 2016 11.757 sessies, door 8.460 gebruikers, met in totaal 51.137 paginaweergaven. We zijn op 26 februari 2016 hiernaast gestart met een blogpagina voor UvA Erfgoed. Hierop schrijven conservatoren en medewerkers blogs over de collectie: bijvoorbeeld naar aanleiding van een aanwinst of de actualiteit. Zie: www.blogs-uva-erfgoed.nl

We hebben in 2016 Sharepoint in gebruik genomen voor interne communicatie binnen de Bibliotheek UvA/HvA en versturen via het systeem Clang (interne nieuwsbrieven).

Social media kanalen Allard Pierson Museum (stand 10 januari 2016)

- Facebookpagina 1.439 likes
- Twitteraccount: 330 volgers

We zijn in november 2016 tevens met een Instagram-account gestart, 90 volgers.

Evenementen

In het Allard Pierson Museum worden jaarlijks vele tientallen lezingen, seminars en symposia georganiseerd in de Nina van Leerzaal. Het merendeel daarvan is gerelateerd aan tijdelijke exposities en de gangpresentaties, vaak in samenwerking met de Vereniging van Vrienden van het Allard Pierson Museum, de Universiteit van Amsterdam (diverse leerstoelgroepen), de Vrije Academie, HOVO, Illustere School en andere externe partijen.

Daarnaast participeert het museum met een eigen programmering in landelijke en hoofdstedelijke initiatieven zoals de Grote Ken je Klassiekenquiz, de Week

van de Klassieken, de Amsterdamse Kunstschooldag, het Museumweekend, de Universiteitsdag van de UvA, Oktober Kennismaand en met als afsluitend hoogtepunt in november de Amsterdamse Museumnacht. Er zijn verschillende lezingen aangeboden voor museumkaarthouders en in samenwerking met het Nederlands Klassiek Verbond. Romeinenweek, museumkidsweek en de Nationale Archeologiedagen.

Voorronde West Nederland van de Grote Ken je Klassiekenquiz (februari)
Voor de Grote Ken je Klassiekenquiz voor gymnasiasten maakten Geralda Jurriaans-Helle en René van Beek een deel van de vragen. René van Beek trad op als quizmaster tijdens de voorronde van de Quiz op 31 januari. Op deze dag streden 21 teams tegen elkaar er gingen uiteindelijk 5 teams door naar de grote finale.

Kunstschooldag (18 maart)

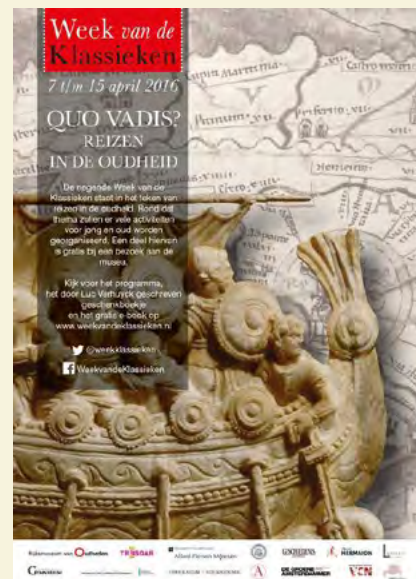
Tijdens de Amsterdamse Kunstschooldag maken leerlingen uit groep 8 kennis met het Amsterdamse culturele aanbod. De Kunstschooldag werd in 2016 al voor de 29ste keer georganiseerd. In het museum werd zoals ieder jaar een speurtocht georganiseerd waarbij zo'n 200 leerlingen en begeleiders op ludieke wijze in vogelvlucht kennismaken met het museum en zijn collectie. Bij een goed antwoord verschijnt er een gids, in de vorm van bijvoorbeeld Cleopatra, een mummie, Indiana Jones of een Romeinse matrone om de kinderen meer te vertellen over het object dat ze hebben geraden.

Nationale Museumweek (16-22 april)

Het Allard Pierson Museum deed ook dit jaar weer mee met de Nationale Museumweek. Het thema van de Nationale Museumweek was 'Ons echte goud. Dichterbij dan je denkt'. Tijdens de Nationale Museumweek konden bezoekers een speciale topstukkenroute volgen langs vijf topstukken uit de collectie van het museum. In de weekenden was de toegang gratis en waren er gratis instaprondleidingen.

Week van de Klassieken (7 tot en met 15 april)

De Week van de Klassieken wordt georganiseerd door het Allard Pierson Museum, Museum Het Valkhof, het Rijksmuseum van Oudheden en Tresoar. Met een uitgebreide programmering en een jaarlijks wisselend thema wil de Week jong en oud kennis laten maken met de klassieke oudheid. Het thema in 2016 was 'Quo vadis? Reizen in de Oudheid'. In het Allard Pierson Museum waren er instaprondleidingen, en er werd in de Archeohotspot uitleg gegeven over wapens. Verder waren er lezingen in samenwerking met SPUI25 en de OBA.

Universiteitsdag van de Universiteit van Amsterdam (4 juni)

Tijdens de jaarlijkse Universiteitsdag, bestemd voor alumni, studenten en oud-medewerkers van de Universiteit van Amsterdam, werden in het museum rondleidingen georganiseerd. Daarnaast was er een speciaal kinderprogramma op het Science Park. Kinderen konden leren over mummies door de voelmummie te observeren en hun eigen ouders mummificeren met grote aantallen rollen wc-papier.

Museumnacht (5 november)

Het Allard Pierson Museum en de Bijzondere Collecties organiseerden dit jaar een Museumnacht die in het teken stond van theater. Tijdens de nacht werd een groot aantal verschillende activiteiten georganiseerd: workshops theatersport, maskers maken, met en zonder masker toneelspelen; bekijk een deel van de rijke collectie theateraffiches en maak er een zelf in de workshop affiches maken; laat je inspireren door theaterobjecten uit de Oudheid en geef jouw theaterfiguur (met of zonder masker) een Grieks-Romeins sausje; ervaar hoe het is om als #selfie in *Midzomernachtsdroom* te figureren, bekijk de voorstelling *In bed with Shakespeare*, ontmoet bekende en minder bekende personages, geniet van het *La Dolce Vita*-buffet en trouw voor één nacht met je lief in het decor van *Romeo en Julia*.

MuseumJeugdUniversiteit

Het museum heeft zowel in het voorjaar als in het najaar meegedaan aan de MuseumJeugdUniversiteit. Er werden 2 series van 4 colleges georganiseerd, voor 80 kinderen tussen de 8 en de 12 jaar per college.

Kinderactiviteiten

In 2016 is er gestart met het organiseren van activiteiten voor kinderen (8 t/m 12 jaar) tijdens de schoolvakanties, deels in samenwerking met het Digital Museum Lab. Tijdens verschillende workshops werd onderzoek gedaan naar Maker Education, in het bijzonder werd er gekeken hoe je klassieke en digitale technieken kunt combineren. Kinderen gingen aan de slag met 3D-pennen, computers en Makey Makey kits, maar ook met klei, papier, pennen en andere knutselmaterialen. Dit alles resulteerde in zelf gemaakte Egypte-games, stop-motions filmpjes en pratende bustes. Het aanbod werd gedeeld door onder meer Kidsproof en de Museumvereniging: Museumkids.

In 2016 werd ook gewerkt aan de ontwikkeling van de Teuris-speurtocht: ga samen met je (groot)ouder(s) op zoektocht door het oude Egypte. Laat je leiden door strips en los samen het mysterie van Teuris op. Deze speurtocht is in februari 2017, tijdens de voorjaarsvakantie, in gebruik genomen.

Collecties

De collectiepresentatie

Het museum presenteert de fascinerende culturen van de Oudheid in relatie tot de hedendaagse Europese cultuur en zet aan tot reflectie. We zijn bezig met een vernieuwing – zie ook de nieuwe Romeinse afdeling - die moet leiden tot een dynamische collectiepresentatie. Hiermee willen we maken we duidelijk maken dat ideeën en inzichten over de culturen van de oudheid voortdurend in beweging zijn.

In het collectiebeleidsplan van het Allard Pierson Museum worden vier kennisdomeinen

onderscheiden: het Nabije Oosten, Egypte, de Klassieke Wereld en de Middeleeuwen. Uitgangspunt hierbij zijn de vakgebieden die met de collecties kunnen worden bediend. We hebben hiermee geen hiërarchische of systematische indeling gemaakt, maar een pragmatische benadering ontwikkeld om het gebruik van de collecties voor onderwijs en wetenschap, digitale bibliotheek en museum en een bredere publieksgroep zoveel mogelijk te stimuleren.

De vier kennisdomeinen zijn niet direct gerelateerd aan kwantitatieve of kwalitatieve

aspecten van de betreffende collecties, maar aan de mate van activiteit die op de verschillende gebieden, voor onderwijs en onderzoek en op museaal en representatief gebied, mogelijk en gewenst is. De hieraan verbonden formatie van conservatoren is idealiter vooral afhankelijk van de mate van activiteit. Om de beoogde gebruikers van de collecties over de gehele breedte van de beleidsterreinen van UvA Erfgoed goed te kunnen bedienen, zullen de collecties steeds meer vanuit deze invalshoek benaderd worden. Door een indeling in kennisdomeinen is een eerste grote stap in die richting gezet.

Aanwinsten

De Vereniging van Vrienden van het Allard Pierson Museum schonk het museum in 2016 een aantal bijzondere objecten: een marmeren beeld van Diana van Efese (APM 17.671); een marmeren buste van een dame met een Flavisch kapsel (APM 17.670), in samenwerking met het Mondriaan Fonds; een Egyptisch cederhouten beeld van een vrouw (APM 17.950), in samenwerking met het Zandee Fonds en Vereniging Rembrandt.

In 2016 werden enige Egyptische objecten overgedragen door Gemeentemuseum Den Haag, die bij de vorige overdracht in 1998 niet meegekomen waren omdat zij zich toen in de vaste opstelling in Museon bevonden (APM 17000; 17544-17549 en 17681-17683). Het belangrijkste voorwerp was een reliëf uit graf van Saiempetref, pendant van APM 8851.

Uit een particuliere collectie werd een terracotta Aphrodite geschonken (APM 17554). Uit de nalatenschap van de kunstgalerie LINKA in Amsterdam kwamen 116 archeologische voorwerpen afkomstig uit Israël naar het museum (APM 17560-17669; 17675-17680). Deze schenking werd gecombineerd met de overdracht van een groot deel van de archeologische collectie uit deze galerie aan de archeologische dienst van Israël.

De collectie archeologische voorwerpen uit de nalatenschap van prof. Maarten Jozef Vermaseren (1918-1985) classicus en godsdiensthistoricus, bestaande uit 82 voorwerpen waaronder een reliëf van de god Mithras, is in bruikleen gegeven (APM 17684-17765). Deze in bruikleen genomen collectie kan in onderbruikleen worden gegeven aan het RMO (Rijksmuseum van Oudheden te Leiden) voor onderzoek, tentoonstellingen en publicatie.

De afgietsels van reliëfs van Yilan Taş in Turkije, die reeds lang geleden zijn gemaakt met behulp van mallen die in 1953 zijn gemaakt door Professor Emilie Haspels en Professor Jaap Hemelrijk hebben inventarisnummers gekregen (APM 17550-17553). Ook zijn fragmenten van papyri uit een particuliere collectie die reeds eerder geschonken waren, in 2016 beschreven en genummerd (APM 17801- 17924) en werden verschillende kleine faïence voorwerpen uit oud bezit geïnterpreteerd (APM 17556-17559).

Beheer en behoud

De afdeling Beheer en Behoud werkt voor het Allard Pierson Museum, de Bijzondere Collecties en beheert het Erfgoed op Locatie van de Universiteit van Amsterdam. De werkzaamheden op het gebied van beheer en behoud liepen uiteen van restauraties en conserveringshandelingen tot de afhandeling van bruikleen- en collectieverkeer, collectiemanagement en de ondersteuning bij tentoonstellingen en presentaties. Daarnaast is beheer en behoud verant-

woordelijk voor de passieve conservering van de collecties – klimaat, licht en pestmanagement – en veiligheidszorg en calamiteiten en in het algemeen depotbeheer op diverse locaties. Tevens houdt beheer en behoud toezicht op de erfgoedcollecties op locatie. Op beleidsniveau werden verschillende procedures en werkprocessen ontwikkeld.

Collectiemanagement

In 2015 werd het collectiemanagementsysteem Adlib in gebruik genomen. Sindsdien worden activiteiten rond het collectiebeheer bij UvA Erfgoed, zoals conservering, bruikleenverkeer, tentoonstellingen en reproducties, geadmistreerd. Met behulp van Adlib is er in 2016 in het APM verder gewerkt aan standplaatsregistratie van de collectie (inclusief nummeren objecten), invoer van alle inkomende en uitgaande bruiklenen 2016 en invoer restauratieverslagen 2016.

Depotbeheer

In 2016 is voortgegaan met de herinrichting van het 'Achterdepot'. Verder is de afdeling Beheer en Behoud nauw betrokken geweest bij de herinrichting van de semi-permanente opstelling van het APM waardoor er veel mutaties in de standplaatsregistratie van objecten in de depots hebben plaatsgevonden.

Klimaat en licht

Op basis van regelmatige metingen is advies uitgebracht ter verbetering van de klimaatbeheersing, en in het museum is er extra aandacht voor het klimaat in de tentoonstellingsvleugel. Het klimaat in de gebouwen is elke week gemeten en in rapporten verwerkt. Advies is uitgebracht ter verbetering van de klimaatbe-

heersing. Regelmatig is over luchtvochtigheid en temperatuur gerapporteerd ten behoeve van tentoonstellingen, openbare ruimten en kamers van medewerkers. Voor de tentoonstellingen bij het APM, het ErfgoedLab en kleine presentaties in de gangen en tijdens evenementen als de Museumnacht is telkens een apart lichtplan gemaakt en uitgevoerd.

Veiligheidszorg

In 2016 is gesproken over vernieuwing van de diverse collectiehulpverleningsplannen. UvA Erfgoed is lid van het in 2014 opgerichte CHV Netwerk musea Amsterdam-Centrum. Eens per maand vindt overleg plaats tussen de CHV-coördinatoren van dit netwerk en regelmatig worden oefeningen georganiseerd voor CHV-teamleden. De afdeling Beheer & Behoud heeft ingegrepen bij (risico op) schade aan collectie of aan gebouw en vitrines bij erfgoed op locatie, tentoonstellingen en digitalisering.

Bruikleen- en collectieverkeer

Er zijn 13 uitgaande bruikleenaanvragen verwerkt voor totaal 81 objecten, en er zijn 26 inkomende bruikleenaanvragen verwerkt voor 561 objecten. Ook zijn er transportaanvragen verwerkt, ten behoeve van digitalisering, restauraties, onderzoek en tentoonstellingen (exclusief het bruikleenverkeer en exclusief transporten voor projecten Erfgoed op Locatie en voor het verhuizen van Erfgoed op Locatie). Ten behoeve van uitgaande bruiklenen, presentaties en onderzoek zijn conditierapporten opgemaakt.

Het ruim vier meter lange schilderij 'Zicht op Palmyra' uit 1694 wordt ingepakt voor transport naar Deventer, waar het te zien was in de tentoonstelling *Palmyra. Stad van Duizend Zuilen in Deventer*.

Conservering en restauratie

Er zijn reguliere conserveringshandelingen en restauraties aan objecten uitgevoerd ten behoeve van acquisities, digitalisering en tentoonstellingen enerzijds en de vaste collectie anderzijds. Zowel eigen restauratoren als externen hebben zich hiermee beziggehouden. Door onze restaurator zijn 16 objecten keramiek en gips gerestaureerd, en 2 objecten na een calamiteit hersteld. De restaurator metaal heeft 56 metalen objecten geconserveerd. De papyruscollecties die de afgelopen jaren in het museum terecht gekomen zijn, zijn nu geïnventariseerd en voor het grootste gedeelte geconserveerd. Deze werkzaamheden worden in 2017 voortgezet door een externe restaurator.

Ontsluiting

De taakgroep Itemontsluiting werkt aan de ontsluiting van de collecties. Geralda Jurriaans-Helle, geholpen door oud-conservator Emiel Frenkel, werkte gedurende het gehele jaar aan (het verbeteren van) de registratie van de voorwerpen in Aleph. Ook begon zij aan de controle en definitieve beschrijving van het archief van Prof. Maurits van Loon. Zij deed ook onderzoek naar de herkomst van voorwerpen in het museum, o.a. naar voorwerpen afkomstig uit Tanagra en meer in het bijzonder de collectie Rhousopoulos (onderzoek Ilona van Stein), de herkomst van een van de skeletten in het museum, en documenten rond de herkomst van een object (Gemeentearchief Amsterdam).

Personeel en bedrijfsvoering

Personeel (vast en tijdelijk) in 2016

De hieronder genoemde personen vallen organisatorisch onder UvA Erfgoed, de koepelorganisatie waaronder het Allard Pierson Museum en Bijzondere Collecties vallen. Veel medewerkers werken dan ook niet exclusief voor het museum maar zijn (part-time) ook betrokken bij werkzaamheden van Bijzondere Collecties. Het aantal fte's (vaste medewerkers) dat naar het museum kon worden toegerekend was in 2016: 21,15 fte.

Directie

Prof.dr. W. Hupperetz, directeur Allard Pierson Museum

Collecties/Kennisdomeinen

drs. René van Beek (conservator Klassieke wereld), dr. Diederik Burgersdijk (gastconservator Klassieke wereld), Laurien de Gelder MA (conservator Griekse wereld), dr. Willem van Haarlem (conservator Egypte), drs. Geralda Jurriaans-Helle (conservator Klassieke wereld en Nabije Oosten), dr. Jorrit Kelder (gastconservator Klassieke wereld en Nabije Oosten), dr. Branko van Oppen (conservator Grieks-Romeins Egypte), dr. W. van de Put (conservator Griekse wereld), dr. Willemijn Waal (gastconservator Nabije Oosten), dr. Marieke van den Doel (tentoonstellingsconservator; projectleider COBBRA en CEMEC).

Onderzoek/Projectmedewerkers

Merel van der Vaart MA en S. Hadi Hashemi MA (PhD-candidates meSch project); drs. Marloes van der Sommen (projectcoördinator ArcheoHotspots tot 5 mei), drs. Marjolein Woltering (projectcoördinator ArcheoHotspots vanaf 1 oktober); Inge Kalle-den Oudsten MA en Lindsay Morehouse MPhil (PhD-candidates CEMEC-project); Martine Kilburn (projectleider DWDD Pop-Up Museum2); drs. Paulien Retèl (projectleider publicaties en development); Filiz Songu MA (projectleider Ontmoetingen met de Oriënt); drs. Caroline Verweij (projectleider Digital Media Lab en herinrichting), Stijn Vennik (projectmedewerker herinrichting).

Publiekszaken

Jan Willem Overdijk (hoofd), drs. Marleen Smit, drs. Amber van Schagen, Linde ten Broek (PR/Communicatie); Debora Dieleman, Margot van der Heide, Joost Huijs, Roselien de Jager, Jessica Polak, Meliantha Lelieveld, Michelle Meijer, Titia Muntslag, Jessica Polak, Anita Rademakers, Kim Stegeman, Dorien Theuns (publieksbegeleiders).

Bedrijfsvoering

drs. R. Huygens (hoofd), J. Balentina (medewerker technische dienst), W. Borst (coördinator technische dienst), A. Hamouch (medewerker technische dienst),

F. Moolhuizen (elektrotechnisch medewerker technische dienst), M. Westmaas (medewerker technische dienst),

Beheer en Behoud

drs. Sandra Marsfelder (hoofd), Anne Doebele (behoudsmedewerker), Rachelle Keller MA (behoudsmedewerker), drs. Antony Jonges (behoudsmedewerker), drs. Ron Leenheer (restaurator metaal en klimaat), Josée Lunsingh Scheurleer-van den Berg (restaurator keramiek en gips), Birgit Maas (registrar), Peter Odding (behoudsmedewerker), John Robben (hoofd inrichting), Sándor Schouten (behoudsmedewerker), Jacqueline Weg (registrar)

Digitalisering

dr. Marike van Roon (hoofd), Stephan van der Linden (fotograaf)

Secretariaat

Bettie Keirsgierter, drs. Tanja Roodenburg

Tentoonstellingen

drs. Marian Schilder (hoofd), drs. Ellen Borger (projectleider)

Vrijwilligers

E. Frenkel; ArcheoHotspot: Elvira van den Berg-van der Eeten, Jantje Bosgra, Carel Buenting, Sam van Dijk, Donna Fluitsma, Dick Gans, Cora Geertsma, Urs Hasenberg, Janneke Hoogenkamp, Eugene Joosten, Petra Kana-Devilee, Marjo Kraaijeveld, Bert Kuiper, Guus Lindeman, Peter van Putten, Geraldine Raap, Fernando Revecó, Aletta Stradmeijer, Peter Vos, Anton de Vries, Marijke van Wijngaarden, Nienke Zoomer

Stagiaires

Branko van Oppen begeleidde Elena Cuijpers (Universiteit Leiden, redactie & bibliografie terracotta-catalogus), Wichard van Graas (Hogeschool voor Economische Studies, Amsterdam, communicatie & strategie in casus *Edfu Connectie*), Angela Rosenberg (post-doc gastonderzoeker Tarentijnse terracotta's, Universiteit van Amsterdam), Cindy Meijers (MA Assyriologie, Vrije Universiteit, herinrichting Allard Pierson Museum), Sarah Barbier (MA Archeologie, Leiden Universiteit, herinrichting, Bestentoonstelling, Edfu Connectie, etc.)

Caroline Verweij begeleidde in het Digital Museum Lab verschillende groepen studenten van de opleiding Information Studies (UvA) bij het bedenken van nieuwe digitale toepassingen voor het Allard Pierson Museum gericht op diverse doelgroepen rondom het thema Egypte; en Dennis Termorshuizen (kinderactiviteiten DML).

Merel van der Vaart begeleidde Wil Theuns (publieksonderzoek), en Eliza van Steenhoven was stagiaire bij Marian Schilder voor de tentoonstelling *Mythe en werkelijkheid*. René begeleidde Jamilla Peeters en Susanna Strijbis.

Bedrijfsvoering

De afdeling Bedrijfsvoering draagt zorg voor het onderhouden van de financiën en het gebouwbeheer. Daarnaast biedt bedrijfsvoering ondersteuning in de uitvoering van diverse (tentoonstellings)projecten. De technische dienst levert ambachtelijk vakwerk in de ondersteuning van de tentoonstellingsbouw door schilderwerk, het bouwen van decorstukken, vitrines, sokkels, enz. Bovendien verzorgt deze afdeling het klein onderhoud aan het gebouw en vaste opstelling.

Financiën

Het Allard Pierson Museum maakt deel uit van UvA Erfgoed dat weer een onderdeel is van de Universiteitsbibliotheek van de Universiteit van Amsterdam. Hier wordt kort ingegaan op de financiën van het museum.

De uitgaven van de verschillende projecten liep in lijn met de begroting. Door extra inkomsten zien we dat op het activiteitenbudget meer bestedingsruimte ontstond. Bij de inkomsten zien we dat door stijgen van het bezoekersaantal de inkomsten ook meer stegen, de winkelopbrengst was ook groter dan gepland. De inkomsten uit meerjarige projecten stegen flink doordat maar liefst drie nieuwe meerjarige projecten startten. Met name de fondsenwerving en sponsoring rondom het DWDD Pop-Up Museum leverde meer middelen op voor dit project. Hierdoor steeg het aandeel eigen inkomsten in 2016 naar 29%.

<i>Uitgaven exploitatie</i>	<i>2016 Gerealiseerd</i>	<i>2016 begroot</i>
Personele lasten, Activiteiten Collectie & presentaties	917.374	586.767
Personele lasten , Activiteiten Publieksdiensten	343.060	309.435
Personele lasten , Activiteiten, Beheer & behoud	190.000	188.000
Personele lasten Activiteiten, Bedrijfsvoering	487.000	485.000
Overige projecten, Activiteiten	793.506	550.104
Overhead UB	97.089	82.500
Afschrijvingen	47.635	45.500
Huur gebouw en faciliteiten	1.287.194	1.287.194
<i>Totaal exploitatie uitgaven APM</i>	<i>4.162.858</i>	<i>3.534.500</i>

<i>Inkomsten exploitatie</i>	<i>Gerealiseerde inkomsten</i>	<i>Begrote inkomsten</i>
Entrees	344.815	200.000
Museumwinkel	20.000	10.000
Meerjarige projectsubsidies	513.777	240.000
Overige eenmalige fondsen tentoonstellingen	249.766	50.000
Sponsoring	0	0
<i>Subtotaal eigen inkomsten</i>	<i>1.128.358 (27%)</i>	<i>500.000</i>
Bijdrage in exploitatie via UvA Erfgoed (73% van totaal)	3.034.500	3.034.500
<i>Totaal inkomsten</i>	<i>4.162.858</i>	<i>3.534.500</i>

Museumwinkel

De museumwinkel wil niet alleen een aandenken aan tentoonstellingen aanbieden maar ook een ruim assortiment op het gebied van de Oudheid in het algemeen en de verzamelingen van het museum in het bijzonder. De winkel is vrij toegankelijk en streeft ernaar om zich te presenteren als een niche-boekhandel en als een gespecialiseerde museumwinkel waar de bezoeker souvenirs, cadeaus en andere artikelen kan aanschaffen met de oudheid als verbindend element. De resultaten van de winkel over 2016 waren goed, al bleef de gemiddelde besteding per bezoeker tijdens het DWDD Pop-Up Museum2 wat achter bij de verwachting. De winkelomzet was € 58.600, resulterend in een besteding van € 0,70 per bezoeker

Vernieuwing Allard Pierson Museum

In 2009 is er binnen het museum een vernieuwingsproces in gang gezet vanuit het idee dat het museum zich hernieuwd dient te positioneren binnen (en buiten) de Universiteit van Amsterdam.

De toekomstvisie van het Allard Pierson Museum komt voort uit de rijke traditie van het museum. Die traditie begon met een particuliere collectie bijeengebracht door C.W. Scheurleer, die dankzij grote maatschappelijke betrokkenheid van de Allard Pierson Stichting in 1934 bij elkaar kon worden gehouden en werd ondergebracht bij de Universiteit van Amsterdam. Deze combinatie van particulier initiatief, maatschappelijk engagement en Wetenschappelijk onderzoek is nog steeds de kern van onze identiteit. En dat zal in de komende jaren meer dan ooit het geval zijn. Het nieuwe museum is er voor het geïnteresseerd publiek, de liefhebber van archeologie en oudheid, de student en de onderzoeker. Met voor elke doelgroep specifieke accenten en uitgangspunten.

Publiek & collectie

Door de vernieuwing in inrichting en presentatieconcept (van een permanente presentatie gaan we naar een dynamische collectiepresentatie) en verdieping van de programmering is het streven om de komende 10 jaar telkens boven het langjarige gemiddelde uit te komen wat gaat leiden tot een gewenste verhoging van de bezoekersaantallen van 100% (van 40.000 naar 80.000), en tegelijkertijd wordt de bijzondere collectie van het museum op een nieuwe manier

ingezet om het publiek met de verschillende doelgroepen nog meer tegemoet te komen. Het museum staat voor een degelijke, rationele aanpak, met een gefaseerde inbreiding (meer ruimte binnen de grenzen van de rooilijn) van het monumentale gebouw, een aanzienlijke vergroting van het tentoonstellingsoppervlak en van de overige publieksruimten, en een nieuw programmering- en presentatieconcept.

Het vernieuwingstraject wordt geleid door directeur Wim Hupperetz en begeleid door een stuurgroep onder voorzitterschap van Steph Scholten (directeur UvA Erfgoed), Maria Heijne (directeur Universiteitsbibliotheek), Gerben Smit (directeur Facility Services) en Cees van der Wolf (Huisvestingsontwikkeling). Er werd in 2016 vergaderd op 25 april.

Uitvoering fase 2

In 2016 werden de nieuwe inrichting van de Hellenistische afdeling gepresenteerd, evenals het Verzamelaarskabinet in de voormalige Senaatskamer. Verder werd veel tijd gestoken in de verdere planvorming van de inbreiding van het museum.

Sponsoring en fondsenwerving

In februari ontving het Allard Pierson Museum van de BankGiro Loterij € 500.000 voor de herinrichtings- en verbouwingsplannen. Tijdens het Goed Geld Gala werd de cheque in ontvangst genomen door Hans Amman (lid van het College van Bestuur van de UvA), Steph Scholten (directeur UvA Erfgoed) en Wim Hupperetz (directeur Allard Pierson Museum). Hierdoor kon het museum de beslissende stap zetten om de vernieuwingsplannen te realiseren. Het Prins Bernhard Cultuurfonds stelde € 10.000 beschikbaar voor de restauratie van Koptisch textiel, dankzij het Barbas-van der Klaauw Fonds. Ook voor AcheoHotspots Fase Twee was de fondsenwerving succesvol, met bijdragen van het BankGiro Loterij Fonds, het Mondriaan Fonds en (via de AWN) het VSBfonds. De fondsenwerving voor de tentoonstelling Mythe en werkelijkheid was leverde toezeggingen op van ACASA en het Prins Bernhard Cultuurfonds.

Verder werd opnieuw een zogenoemde aanvraag ingediend bij de UvA voor een Functionele Aanpassing ten behoeve van de inbreiding van het museum. Bovendien sloot het museum zich aan bij verschillende Europese consortia die aanvragen indienden voor EU-subsidie.

Senaat van het Allard Pierson Museum

Voor zijn vernieuwingsplannen heeft het museum brede steun nodig. De Universiteit van Amsterdam en diverse fondsen hebben reeds steun toegezegd, en daarnaast wil het museum ook steun verwerven bij zijn Vrienden, bij bedrijven en het mecenaat. Daartoe is de Senaat van het Allard Pierson Museum in het leven geroepen (SAPM). Immers, de combinatie van particulier initiatief, maatschappelijk engagement en wetenschappelijk onderzoek is de kern van onze identiteit, en het is in ons belang om daar gelijkgestemde partners bij te zoeken. De Senaat van het Allard Pierson Museum is een groep van maatschappelijke partners die het Allard Pierson Museum de komende vijf jaren willen steunen nu het museum een cruciale vernieuwingsfase ingaat. De mogelijkheden die de nieuwe Geefwet biedt worden hierbij gebruikt. Inmiddels heeft een groep van 20 Senatoren zich aan het museum verbonden.

SENAAT VAN HET ALLARD PIERSON MUSEUM

Jaarverslag Vereniging van Vrienden 2016

Statutaire naam: Vereniging van Vrienden van het Allard Pierson Museum

Vestigingsplaats: Amsterdam

Rechtsvorm: Vereniging

Ledenbestand

Op 31 december 2016 was het ledenaantal 879 (973 in 2015). Dit getal is opgebouwd uit de volgende categorieën:

- 86 donateur leden (104)
- 609 gewone leden (679)
- 16 student leden (20)
- 74 gezinsabonnement (70)
- 94 bijzondere/buitenlandse leden (100)

(De getallen tussen haakjes zijn de getallen van 2015)

Doelstelling

De Vereniging heeft als doel:

- het wekken en stimuleren van belangstelling voor het Allard Pierson Museum te Amsterdam en zijn verzamelingen in het bijzonder en meer in het algemeen voor de kunst van de klassieke oudheid en de antieke culturen van het Nabije Oosten;
- het bevorderen van de bloei van het museum en het behartigen van zijn overige belangen in de ruimste zin.

Bestuur

In 2015 was het bestuur als volgt samengesteld: mr. E.E. van der Laan (erevoorzitter), mr. K.E.J. Dijk (voorzitter), drs. R. van Beek (secretaris), mr. H.P.F.E. Bos (penningmeester), prof. dr. J.M. Hemelrijk (bestuurslid voor het leven tot 3 juni en vanaf die tijd ere-bestuurslid voor het leven) dr. W.M.H. Hupperetz, drs. V. Boele, mevr. drs. J.J. Jansen, prof. dr. V.V. Stissi, mr. M.P.M. van de Ven, mevr. mr. P.H.E. Voûte (zij is afgetreden op de algemene ledenvergadering op 2 juli 2016) en mevr. T. Voûte (zij is aangetreden tijdens de algemene ledenvergadering op 2 juli 2016). Het bestuur werd ondersteund door J. van der Bijl (financiële zaken) en L. Huiskamp (secretariaat).

Het bestuur kwam vijf keer in vergadering bijeen te weten op 24 maart, 2 juli (algemene ledenvergadering), 27 juni, 21 september en 22 december.

Secretariaat

De secretaris beheert het secretariaat en onderhoudt daarvoor contact met drukkerij Marcelis Dékavé, die de ledenadministratie uitvoert. Marcelis Dékavé voert ook al het drukwerk uit voor de vereniging, van briefpapier tot de nieuws-

brieven en de Allard Pierson *mededelingen*. Mevrouw L. Huiskamp was enkele uren per week aanwezig op het secretariaat voor de lopende zaken en de ledenadministratie.

Schenken en aanwinsten

In 2016 heeft het museum twee Romeinse beelden aangekocht. Het gaat om een beeld van de beroemde Diana van Efese uit het begin van de tweede eeuw na Christus en een buste van een dame uit het eind van de eerste eeuw na Christus. Deze aanwinsten zijn mede gefinancierd door de Vereniging. Tevens is er een fraai Egyptisch cederhouten beeld van de godin Hathor verworven. Voor deze verwerving heeft de Vereniging substantiële bijdrage beschikbaar gesteld.

Publicaties

In 2016 verscheen in het voorjaar nr. 111/112 van de Allard Pierson *mededelingen* en in het najaar nr. 113. Nieuwsbrieven zijn verschenen in maart, juni, september en december. De Allard Pierson *mededelingen* worden niet alleen door de Vrienden gelezen maar er zijn ook dertien abonnementen voor bibliotheken en instituten over de gehele wereld.

Lezingen en andere activiteiten

Opnieuw is gebleken dat de activiteiten van de Vereniging van Vrienden aansluiten bij de doelstelling van de Vereniging. De activiteiten worden aangekondigd in de nieuwsbrieven. Tevens worden de activiteiten via een digitale mailing kort voor het plaatsvinden nogmaals onder de aandacht gebracht. Van 7 tot en met 15 april vond de Week van de Klassieken plaats. Dit werd georganiseerd door het Rijksmuseum van Oudheden en Tresoar, in samenwerking met het Allard Pierson Museum, Athenaeum Boekhandel en het Nederlands Klassiek Verbond. Het thema was 'Quo vadis?', ofwel, 'Waarheen gaat gij?' In het kader hiervan werd op 13 april een thema-avond georganiseerd door het Allard Pierson Museum, Athenaeum Boekhandel en tijdschrift Roma Aeterna met het thema *Van reizen in de oudheid tot de Grand Tour*.

Op 29 oktober vond er een discussiemiddag plaats met het onderwerp *Palmyra één jaar later – en wat nu?*, waar een aantal specialisten op het gebied van archeologisch erfgoed het woord voerden.

Lezingen:

- 27 maart: *De Wondere Wereld van de Onderwaterarcheologie. Over Nederlandse scheepswrakken in verre landen* (Martijn Manders)
- 6 april: *Tussen Sicilië en de Nederlanden. Reislust en uitwisseling in de vroegmoderne tijd (1450-1700)* (Marieke van den Doel)
- 7 april: *Een archeologische tijdreis* (prof. dr. Jerzy Gawronski)
- 11 mei: *Introductie op het DWDD Pop-Up Museum* (Wim Hupperetz)
- 29 juni: *William Matthew Flinders Petrie* (Willem van Haarlem)
- 2 juli: *Ontmoetingen met de Oriënt* (René van Beek)
- 27 juli: *Wijzen uit het Oosten* (Dorrit van Dalen)

Van 24 oktober tot 1 november begeleidde René van Beek een reis speciaal voor de Vrienden naar Sicilië. De reis was geheel volgeboekt (25 mensen) en werd georganiseerd n.a.v. de Sicilië tentoonstelling die eerder dit jaar in het museum was te zien.

Op 22 december waren de Vrienden uitgenodigd voor een voorbezigting van de heringerichte Romeinse afdeling en het Verzamelaarskabinet. Onder het genot van en glas wijn (aangeboden door de vvAPM) konden de Vrienden de nieuwe afdelingen bekijken en een indruk krijgen van de herinrichtingsplannen in het museum.

Senaat

De Vereniging en het museum werken samen bij de werving van Senaatsleden. De Senaat van het Allard Pierson Museum is een groep van maximaal 100 liefhebbers van kunst en archeologie van de oudheid en van het Allard Pierson Museum, die het museum voor een aaneengesloten periode van minimaal vijf jaar financieel willen ondersteunen. Eind 2016 waren er 20 senatoren.

Tentoonstellingen

Tot 17 april was de tentoonstelling *Sicilië en de zee. Duik in het verleden* te zien, die spectaculaire vondsten uit verschillende scheepswrakken die rondom Sicilië gevonden zijn tentoonstelde. Van 29 januari tot en met 22 mei was het DWDD Pop-Up Museum te zien, waarin negen bekende Nederlanders als gastconservatoren uit de depots van Nederlandse musea hun favoriete kunstwerken tentoongesteld hebben. Op 15 juli opende de tentoonstelling MuseumMakers, wat de uitkomst was van MuseumCamp, een creatief experiment dat van 8 t/m 11 juli plaatsvond in het Allard Pierson Museum. 70 Museumprofessionals onderzochten hoe technologie kan helpen om museumobjecten tot leven te brengen. De tentoonstelling *Ontmoetingen met de Oriënt* was te zien van 24 juni t/m 6 november, waarin Egypte, Turkije en Noord-Afrika werden bekeken door de ogen van wetenschappers die allemaal een persoonlijk verhaal vertelden. De Vereniging heeft voor deze laatste tentoonstelling financieel bijgedragen aan de kosten voor de opening.

Vrijwilligers

Ook in 2016 heeft oud-conservator de heer E. Frenkel regelmatig geassisteerd bij het digitaal archiveren van de inventaris van het museum. De vrijwilligers die in de Archeohotspot werkzaam zijn, hebben een lidmaatschap van de Vriendenvereniging gekregen.

Plannen

De Vereniging zal ook in 2017 het museum daar steunen waar het kan. Er staan weer AllardPiersonmededelingen (nr. 114/115 en 116) op stapel. Het museum is druk bezig met de herinrichting van de vaste opstelling. De Vrienden zullen daarvoor worden uitgenodigd op gezette tijden om het proces te kunnen volgen.

Stichting Steunfonds Allard Pierson Museum

De doelstelling van de Stichting Steunfonds Allard Pierson Museum (SSAPM) is het steun verlenen aan het Allard Pierson Museum in de meest ruime zin van het woord. In het bijzonder gaat het daarbij om het bevorderen van een grotere bekendheid, het verlenen van financiële steun ten behoeve van de instandhouding, uitbreiding en presentatie van de collectie van het Allard Pierson Museum, het doen verrichten van archeologisch onderzoek en het verlenen van steun voor de uitgaven in de Allard Pierson Series en andere uitgaven van het museum.

In het verleden heeft de stichting met name een bijdrage geleverd aan de herinrichting van het APM in de jaren 1989-1991 en daarna met name aan de publicaties en onderzoek. Het steunfonds APM zal zich de komende jaren richten op de vernieuwing van het Allard Pierson Museum. Dit heeft betrekking op de vernieuwing van het fysieke museum waarbij een herschikking van het gebouw, het herinrichten van de vaste opstelling en het verbeteren van de museumfaciliteiten voorop staan. Als eerste is het project Vernieuwing APM opgepakt en voor dit project werd in 2011 een masterplan gepubliceerd.

Activiteiten

In 2016 kwam het bestuur vier keer bij elkaar. In de vergaderingen werd goedkeuring en financiële steun verleend aan de volgende activiteiten:

- advertentie in het gratis magazine *Schenken & Nalaten aan Goede Doelen*
- financiering van de aanstelling van een conservator
- inhuren van een adviseur voor de werving van Senatoren

Verder verzorgde de Stichting Steunfonds de fondsenwerving ten behoeve van het subsidies voor het Allard Pierson Museum: voor het DWDD Pop-Up Museum², ArcheoHotspots Fase Twee, Mythe en werkelijkheid, de restauratie van Koptische weefsels, de aankoop van twee Romeinse bustes en de verbouwing en inbreiding van het museum.

In december mocht de Stichting Steunfonds via Signum Notariaat in Aalsmeer een legaat in ontvangst nemen ten behoeve van het Allard Pierson Museum, en ontving het zoals ieder jaar de bijdragen van de leden van de Senaat. Het financieel jaarverslag werd gepubliceerd via de website van het Allard Pierson Museum www.allardpiersonmuseum.nl/steun-ons/steunfonds/steunfonds.html

Bestuur

De huidige bestuurssamenstelling is:

- prof. dr. W.M.H. Hupperetz, voorzitter
- dr. W.D.J. van de Put, secretaris
- drs. P.M. Retèl, penningmeester

Contactgegevens

Stichting Steunfonds Allard Pierson Museum

Oude Turfmarkt 127

1012 CG Amsterdam

+ 31 (0)20 525 2574

Financiële gegevens

Inschrijving KvK: 41208903

RSIN/fiscaal nummer: Culturele ANBI 816037644

Rekeningnummer: ABN Mees Pierson NL57ABNA0402927931

Schenk aan het Allard Pierson Museum, waar archeologie de toekomst heeft

Het Allard Pierson Museum in Amsterdam daagt een breed publiek uit om het verleden te verkennen. Van het eerste schrift tot het vroege Christendom presenteert het museum zijn collectie rond thema's als culturele diversiteit, macht en dagelijks leven. Het museum organiseert tentoonstellingen, activiteiten en lezingen waar heden en verleden samenkomen. Ook faciliteert het museum onderzoekers uit binnen- en buitenland.

www.allardpiersonmuseum.nl/steun-ons

 ALLARD PIERSON MUSEUM

Advertentie van de Stichting Steunfonds Allard Pierson Museum
in het magazine *Schenken & Nalaten aan Goede Doelen*

Colofon

© Allard Pierson Museum 2017

Redactie: Wim Hupperetz en Paulien Retèl

Opmaak en vormgeving: Sander Pinkse Boekproductie

Fotografie: Monique Kooijmans, CEMEC (p. 29 links),

Michael Gervers (p. 15, 58), Inge Kalle-den Oudsten (p. 12, 13, 33, 56),

Stephan van der Linden (p. 16, 34, 55, 64, 65), Birgit Maas (p. 66),

Martijn Scheeres (p. 11), Caroline Verweij (p. 29 rechts, 32, 62).

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

Allard Pierson Museum